

NOVO MESTO

PIŠE PRIHODNOST.

Glasilno Mestne občine Novo mesto,
številka 3, september 2023

- **Zaplavajmo novim izzivom naproti!**
- **S kolesom po novomeških mostovih in gozdovih**
- **Intervju: Ana Seliškar,
vodja Olimpijskega centra Novo mesto**

O naslovnici
Z novim bazenom v Češči vasi, v objemu neokrnjene narave, so dolgoletne novomeške sanje postale realnost.

KAZALO

3	Uvodnik	20	Bazen Novo mesto – uresničene dolgoletne novomeške sanje
4	Županova kolumna	22	Zaživel Krka Outdoor festival
5	Intervju: Ana Seliškar, vodja Olimpijskega centra Novo mesto	24	Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto – prva srcu prijazna knjižnica
8	Bazen je najlepše darilo, ki smo si ga lahko želeli ob 10-letnici delovanja	26	S terena med šolske klopi
9	Želimo postati več kot le športni klub	28	Kako je »Gorjanc« postal Trdinov vrh
10	Drugi klubi, ki domujejo v novomeškem bazenu	29	Spodbujamo ideje. Povezujemo rešitve.
12	Zdravstveno vzgojni center Novo mesto: V pravo smer do zdravja!	30	Intervju: Zdenka Mahnič, ravnateljica Osnovne šole Grm Novo mesto
14	Kolesarski krogi po novomeških mostovih in gozdovih	32	Športno in aktivno tudi s pomočjo LAS DBK
15	Kronika občinskega sveta	33	Novi prostori za inovativna podjetja
16	Prispevki svetniških skupin	34	SITIUM širi ponudnike in storitve znotraj sistema
18	Novomeški kolaž	35	Križanka

Novo mesto

Glasiło Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Jure Marolt

KOORDINACIJSKI

ODBOR

Peter Žunič Fabjančič, Monika Gabrič Simon, Saša Sršen, Urban Kramar, Nataša Jakopin, Sandra Boršič, Mirjana Martinović, Vanesa Gazdova in Anja Čampa

NASLOVNICA

Foto Asja – Jaka Ercegovčević

JEZIKOVNI PREGLED

Katja Jovič in Valentina Madjar Sitar

PRODUKCIJA

KONVIKT, Novo mesto

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

župan Mestne občine Novo mesto

SEPTEMBER 2023

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

V ŠPORTU NI PREDAJE! V ŽIVLJENJU TUDI NE

Gibanje je nujno! Če samo opazujemo majhnega otroka, ki je ves dan zaprt med štirimi stenami, ugotovimo, da je proti koncu dneva čisto podivjan, saj ima preveč energije, ki kliče po tem, da jo konstruktivno pokuri. Vedno mi je bilo pomembno mirno stanje duha, pri čemer je rekreacija ključnega pomena. Naša telesa so bila skozi celotno zgodovino človeštva namenjena gibanju, ne pa sedenju ali ležanju.

Veliko ljudi si danes želi biti dejavnih, vendar jih pri tem marsikaj omejuje. Za vsakega tekača se najde nekdo, ki bi dal skoraj vse na tem svetu, da bi bil na njegovem mestu. Pa zaradi zdravstvenih težav tega ne zmore. Zato ceni tek, zanj ni samoumeven. Za vsakega kolesarja se najde nekdo, ki hrepeneče opazuje, kako šviga med mestnimi ulicami in vaškimi polji. Pa mu ni dano, da tudi sam zavrti pedale. Nekdo z zavistjo gleda celo sprehajalca. Noge marsikoga pač ne zmorejo več tega napora. Nič ni samoumevno, tudi telesne dejavnosti ne. Zato je čudovito, ko se človek zave, kaj vse zmore njegovo telo. V mladosti več, v kasnejših letih bolj preudarno. Zato je treba telo, ki je samo naše, negovati in ceniti.

Sprehajalne poti v objemu neokrnjene narave nikoli ne smejo biti samoumevne, ampak vedno cenjene. Lepe kolesarske poti in povezave so nekaj, o čemer so generacije pred nami lahko le sanjale. Športna igrišča z urejenimi goli, koši, mrežami za odbojko, skate parki, atletske steze in še in še, vse to soustvarja naše okolje. Da o novem bazenu sploh ne izgubljam besed. O njem se je šepetalo še v moji mladosti, več desetletij kasneje pa smo ga le dočakali.

Kot mladostnik nisem prenesel reka »Zdrav duh v zdravem telesu«. Ker ga nisem razumel. A ni to nekaj čisto samoumevnega? Zmotno sem verjel, da je človeško telo neuničljivo, da lahko z njim počneš, karkoli si želiš. Pa te življenje hitro nauči, da ni tako. Zato pa ga še toliko bolj cenim. Le redka stvar me bolj iskreno razveseli kot pogled na igrišče, polno otrok. Vsakozi poslušamo, kako so otroci danes cele dneve pred zasloni, ampak nekateri – pravzaprav mnogo njih – se še vedno odloči za to, da se raje podi za žogo. Namesto da posplošujemo in mečemo vse otroke v isti koš (besedno naključje, nič več), bi morali

izpostaviti tiste, ki so izbrali drugo pot. Za mnoge od nas edino pravo.

Jaz sem povprečen plavalec, a v vodi zelo uživam. Za dobre stvari v življenju se je treba pogosto močno potruditi. Za odlične še toliko bolj. Dočakali smo pravi mestni bazen. V objemu narave. Čudovita kulisa, ki jo prekaša le ta fantastični objekt. Mnogi se bodo pritoževali nad tem, kako dolgo smo ga čakali, drugi nad lokacijo, tretji nad velikostjo, jaz pa z neprikritim zadovoljstvom ugotavljam, da je realnost. Da je tu. Da je oddaljen le deset minut vožnje s kolesom od mojega doma. In da že komaj čakam, da v njem preizkusim svoje nepreizkušeno plavalno »znanje«. Vsak prvi korak je previden. A to me še nikoli ni odvrnilo od tega, da ugotovim, kaj vse zmore moje telo na tem področju. In če bo res kdaj v njem zaživila tudi rekreativna košarka v vodi, bom prvi dvignil roko in se javil za položaj centra.

Ko pišem te preproste septembrske vrstice, ki napovedujejo nov letni čas, novo barvito okolje, nov duh časa, kakopak sedim. Nerad, ampak stojem človek težko piše. Ob tem fantaziram o trenutku, ko bo tega udrihanja po tipkovnici za danes dovolj. Kaj bom počel, kam bom šel, kaj vse me še čaka v tem povsem običajnem torkovem popoldnevu. Vendar ni nič običajnega pri tem, da se odločiš za zdravo, aktivno življenje. Ker to je stvar odločitve. Lahko imamo takšne ali drugačne fizične omejitve, a če ne dovolimo, da zlomijo našega duha, smo na pravi poti. Odprimo vrata in spustimo september skozi. Globoko vdihnimo in si prisluhujemo. Čeprav je pogosto skorajda neslišen, naš notranji glas skoraj vedno ve, kaj v danem trenutku najbolj potrebujemo. Ali je to gledanje zvezd, sprehod po nam znanih ulicah, tek v gozdu ali popoldne s prijatelji na košarkarskem igrišču. Najdimo in izberimo svoj prav.

KROG ČEZ DVE NOVI BRVI IN SKOK V BAZEN

Mag. Gregor Macedoni, župan

Pred dvema letoma so se skozi poletne mesece vrstili podpisi gradbenih pogodb za napovedovane in pričakovane pomembne investicijske projekte. Začrtali smo gradnjo dveh novih mostov – brvi in novega pokritega bazenskega kompleksa. Ključno pri vseh treh projektih je bilo načrtovanje. Danes, ko vsi trije objekti žanjejo priznanja v slovenski in mednarodni javnosti, se zdijo samoumevni in kot bi bili lahko izvedeni samo tako in nič drugače.

Javni arhitekturni natečaj je pomembno orodje načrtovanja in ni naključje, da je Zbornica arhitektov in projektantov Slovenije večkrat javno izpostavila naročila Mestne občine Novo mesto kot primer dobre prakse. Imamo skoraj največ izpeljanih in hkrati realiziranih projektov, ki so šli skozi arhitekturni natečaj, ki je najbolj demokratičen proces načrtovanja prostorskih in arhitekturnih rešitev. Najprej prenova Glavnega trga, realizirana sta tudi brv in Irči vasi in bazenski kompleks v Olimpijskem centru Novo mesto, kmalu sledijo še mostova v Ločni in Srebrničah in poslovno-stanovanjski objekt Novi trg. Tudi brv med Loko in Kandijo smo peljali po zahtevnem postopku javnega naročanja, kjer so reference in idejne zasnove imele prevladujoč vpliv. Ni naključje, da novomeški projekti še vedno odmevajo in dobivajo nagrade; zadnja dva z zlatim svinčnikom nagrajena projekta sta bila brv in Irči vasi in bazenski kompleks.

Najpomembnejše priznanje vsem arhitekturnim presežkom pa so uporabniki, ki so jih vzeli za svoje. Najmlajši na Glavnem trgu, ki se brezskrbno podijo po tlakovani površini, sprehajalci in kolesarji, ki navdušeno uporabljajo vse bolj prepredeno in kakovostno mrežo rekreativnih poti našega mesta, pa tudi plavalni bazen je že v prvih dneh gostil številne plavalne navdušence. Javne površine, zgradbe, športni objekti so samo prazen prostor, če so brez uporabnikov. In zato je toliko lepše gledati številne someščane, ki

so aktivni na zraku in potrjujejo pregovorno kakovost bivanja v našem mestu.

Septembra so se zopet napolnile naše šole in ponovno lahko rečem, da sem ponosen, da se upiramo negativnim demografskim trendom. Imamo rast števila občanov in imamo pozitivno demografijo. Vse to bomo še naprej podpirali z razvojnim modelom, ki vključuje stanovanjsko, razvojno-izobraževalno in infrastrukturno dinamiko.

Avgusta so velik del Slovenije prizadele uničujoče poplave. Naši občini je ujma tokrat prizanesla. Imeli smo nekaj škodnih primerov v julijskih neurjih, vendar popolnoma neprimerljivo z najbolj prizadetimi kraji na Gorenjskem, Štajerskem in Koroškem. Zato smo in še stojimo ob strani našim kolegom iz prizadetih občin. Veliko je bilo individualne in organizirane pomoči, svoje pa so prispevali tudi naši poklicni in prostovoljni gasilci, delavci Komunale in Ceroda in nenazadnje tudi sodelavci občinske uprave kot popisovalci škode na terenu. Prav je, da solidarnost še živi v naši družbi. Danes pomagamo mi, ko bomo pomoč potrebovali sami, pa lahko računamo na druge. Simbolično smo pomagali tudi hrvaškemu glavnemu mestu Zagreb, kjer imajo hude težave odpravljanja posledic julijskih neurij, ko je bilo v mestu podrtih več kot 4000 dreves.

Jesen prinaša pobiranje pridelka, trgatve in druga prijetna opravila. Dolenjska ima čudovite narave in naravnih danosti v izobilju. Aktiven čas v naravi je dobra naložba za naše zdravje. Želim vam veliko jesenskih sončnih žarkov in dobro bero pri pospravljanju sadov in pridelkov.

Boštjan Pucelj

> Jure Marolt

ANA SELIŠKAR, VODJA OLIMPIJSKEGA CENTRA NOVO MESTO

»TO JE BAZEN ZA VSE IN OD VSEH!«

Večdesetletna želja je postala realnost. Novo mesto ima svoj bazen. Gre za čudovit objekt v sklopu Olimpijskega centra Novo mesto v objemu pristne, neokrnjene narave. Namenjen je tako profesionalcem kot rekreativcem vseh vrst in starosti. Tako bazen dviga raven kakovosti življenja v novomeški občini. Zanimanje zanj je že ob samem odprtju resnično veliko. O tem smo se pogovarjali z Ano Seliškar, vodjo Olimpijskega centra.

Boštjan Pucelj

Bazen je težko pričakovana pridobitev za vse, kajne? Že na prvi pogled lahko vidimo, da se ga je res splačalo počakati.

Kot nekdanja predstavnica enega izmed lokalnih klubov, katerega dolgoletna želja je bila plavalni bazen – prej smo plavali v bazenu na OŠ Grm, v Dolenjskih Toplicah, pogosto v Brestanici, tudi v reki Krki – lahko rečem, da smo tega resnično veseli. Naše sanje so končno postale realnost. Mislim, da je bila odločitev za 25-metrski bazen trenutno pravilna.

Prednost lokacije je, da zaokrožuje celoto: bazen je v sklopu Olimpijskega centra umeščen na obrobje mesta med gozdove in travnike, ob reko Temenico in uporabnike nagovarja k aktivnemu preživljanju prostega časa ali treniranju izbranega športa v objemu narave. Meščane do nas vodijo pešpoti in kolesarske poti, mostovi, mestni potniški promet, uporabnike iz okolice pa tudi urejene prometne povezave, ki bodo v prihodnjih letih nadgrajene z zahodno mestno obvoznico. Olimpijski center dobiva

tudi nove sosede, saj se v neposredni bližini, v Podbrezniku, gradi dvesto novih stanovanj.

Za kakšen bazen pravzaprav gre, komu je v prvi vrsti namenjen?

25-metrski plavalni bazen je namenjen športnikom, rekreativcem, invalidom, šolam, vrtcem, podjetjem, skratka vsem občanom, pa tudi za tiste od drugod ga bo dovolj. Gre za objekt odprtega tipa, ki ni namenjen le klubom, društvom in podjetjem, kot je bil recimo bazen na OŠ Grm. Poleg glavnega plavalnega bazena je v objekt umeščen še manjši vadbeni bazen, ki je namenjen vsem neplavalcem, se pravi v dopoldanskem času vrtcem in šolam, v popoldanskem pa plavalnim tečajem, organiziranim skupinam in družinam z otroki. V kletnih prostorih sta uporabnikom na voljo dve finski savni.

Plavalni bazen je s progami razdeljen na osem stez, v odpiralnem času lahko hkrati plavajo tako uporabniki mesečnih ali letnih kart, najemniki ali občasni

uporabniki. Proge za rekreativno uporabo se razvrščene glede na ciljno hitrost plavanja – počasna, hitrejša in hitra.

Objekt je torej na srečo že realnost, vendar ga je treba tudi zapolniti z vadbe željnimi posamezniki in skupinami. Kakšno je zanimanje za plavanje v njem?

Beležimo res veliko povpraševanje. Uvodoma je obratovalni čas od osme do štirinajste ure in nato od šestnajste do enaindvajsete ure, šest dni v tednu, od ponedeljka do sobote. Lahko da bo že po novem letu ta čas daljši, morda tudi ob nedeljah, morda bo neprekinjen; vse bo odvisno od povpraševanja in odzivov.

Kateri klubi bodo imeli v novem bazenu svoj »dom«?

Na to računata Plavalni klub Novo mesto in Triatlonski klub Novo mesto, iz Grma se seli Plavalna akademija Rok Kerin, izmed novih klubov pa prihaja k nam Plavalna šola Narf – netekmovalna pla-

valna šola, ki deluje v Ljubljani, iz Posavja pa prihaja Športno društvo Plavalček, ki se primarno ukvarja s plavanjem invalidov.

Dogovarjamo se tudi z Zdravstvenim domom Novo mesto, da bodo del svojih preventivnih programov izvajali v bazenu in na zelenih površinah Olimpijskega centra, prav tako pa bomo gostili tudi rekreativne in športne programe, podprte s strani evropskega projekta Varcities. Svojo infrastrukturo želimo ponuditi vsem občanom, ki želijo nekaj narediti za svoje zdravje in dobro počutje.

Torej se bo veliko delalo tudi na prvih plavalnih korakih in zaveslajih mladih?

Tako je; pri nas se bodo izvajali tako redni šolski programi kot obšolske dejavnosti, želimo pa, da so plavalnega opismenjevanja deležne vse starostne skupine. Vsekakor so v ospredju otroci, vendar je pomembno, da so izpopolnjevanja znanja plavanja deležni tudi odrasli. Zavod Novo mesto bo v povezavi z lokalnimi klubi v prvem mesecu obratovanja ob nakupu letne karte uporabniku omogočil eno brezplačno uro s trenerjem.

Kakšno plavalno znanje imamo Novomeščani? Kaj so odlike dobrega in resnega plavalca?

V praksi ugotavljamo, da povprečni Novomeščan plava žabico – prsno tehniko z glavo iz vode, večina zmore tudi nekaj kravl zaveslajev. Resen plavalec se zaveda pozitivnih učinkov plavanja – zmožen je plavati v vsaj dveh pravilnih plavalnih tehnikah in to tako ekonomično, da se mu ni treba ustaviti na vsakih 25 m. Odrasli rekreativni plavalci najpogosteje plavajo petinštirideset minut do ure in pol, se pravi, da je obremenitev primerljiva s tekom na dolge proge, a je precej manj stresna za telo.

Plavanje je zelo zdrava aktivnost, ki se jo priporoča v vseh starostnih obdobjih.

Bazen Novo mesto ni wellness objekt, kjer bi se uporabnik občasno razvajal, ampak je športno rekreativni prostor, ki uporabnika nagovarja k redni, kontinuirani vadbi.

Zgodba Olimpijskega centra tako dobiva nove razsežnosti. Kakšna je danes slika tega centra, ki ima pomemben lokalni, nacionalni in tudi mednarodni pomen?

Čez poletje je potekala sanacija strehe velodroma. V jesenskih mesecih so že ali še bodo znova v polnem obsegu stekle tudi dejavnosti kolesarjev in atletov. Velodrom je seveda že uveljavljen tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni, vanj prihajajo športniki s celega sveta tako na treninge in priprave kot tudi na tekmovanja. Bazen bodo za začetek koristili predvsem občani, v prihodnosti pa računamo tudi na nacionalno obarvano udeležbo.

Ali so še kakšni novi načrti za Olimpijski center? Kaj mu še manjka, kakšne so priložnosti zanj?

V načrtu je še večnamenska dvorana oziroma predavalnica, ki bi jo na primer profesionalni športniki koristili za izvedbo video analiz in predavanj, nacionalne panožne zveze in klubi za izvedbo strokovnih seminarjev in usposabljanj.

V našem okolju namreč primanjkuje ustrezno usposobljenega trenerskega kadra, pa tudi reševalcev iz vode. Dolgoročno je potreben še nastanitveni objekt, primeren za klube, reprezentance ali celo športne tabore in šole v naravi.

Kaj pa bazen? Kaj vse lahko še nudi, kakšne priložnosti ponuja ta objekt?

Za začetek si želimo, da bi bazen zaživel v polnem obsegu. Verjamemo, da bodo športni klubi in društva dodatno prispevali k pozitivni uporabniški izkušnji in zavedanju k pomembnosti razvoja plavanja od rekreacije za vse do tekmovalnega plavanja. Želja je tudi, da se razvijejo novi športi, ki do sedaj v Novem mestu niso dobili priložnosti – rekreativna košarka v vodi ali rekreativni vaterpolo, tudi sinhrono plavanje, res atraktivne športe discipline.

Celoten Olimpijski center je zasnovan na način, da so možne dodatne nadgradnje. Tako je že v osnovi predvideno, da se bazenski kompleks lahko dopolni z zunanjim 50-metrskim olimpijskim bazenom, znotraj velodroma pa je predvidena še ena dodatna tribuna.

Olimpijski center Novo mesto je Novomeščanom lahko v ponos in zagotovo pomembo prispeva k podobi športne infrastrukture v Novem mestu in širše.

BAZEN JE NAJLEPŠE DARILO, KI SMO SI GA LAHKO ŽELELI OB 10-LETNICI DELOVANJA

Leta 2013 je nekaj zanesenjakov, športnikov in dobrih prijateljev ustanovilo Triatlonski klub Novo mesto (TKNM). Otvoritveno sejo je klub imel na lokaciji sedanjega Olimpijskega centra, nedaleč stran od novega Bazena Novo mesto, ki smo ga v klubu nestravno pričakovali.

TKNM je najprej povezoval nekaj športnih navdušencev, ki so se udeleževali tekm na nacionalni ravni. Kazala se je velika potreba po plavalnih treningih in tako smo že prvo leto pričeli z zagotavljanjem plavalnih tečajev za otroke, mladino, odrasle in tudi za starejšo populacijo. Nekateri člani so tako v klubu le plavali, drugi pa so v triatlon povezali še tekaške in kolesarske treninge. Po petih letih delovanja je klub deloval s tekmovalno sekcijo otrok in mladine, tekmovalno sekcijo odraslih in vsemi starostnimi skupinami vadečih v plavalnih sekcijah. V nekaj letih se je klubu pridružilo veliko število članov in v letih med 2015 in 2019 je klub štel tudi 200 članov. Poleg treningov triatlonskih prvin so se v klubu odvijale tudi drugačne aktivnosti. Nekatere še vedno usmerjene v tekmovalno triatlon, kot so na primer zimске priprave, ko so v februarjem ali marčevskem času odšli na morje (oz. eno leto v Osilnico) in v malo toplejšem ozračju trenirali ter se pripravljali na začetek sezone. Najbolj zagreti člani so imeli možnost udeležbe tudi na letnih pripravah, kar so izkoristili

za še dodatno izboljšanje forme, da bi lahko na zaključnih tekmah posegli po čim boljših rezultatih. Na pripravah je bilo vedno poskrbljeno tudi za družaben in izobraževalni program. V klubu so se družili tudi na malo manj tekmovalnih dogodkih, kot so družinski akvatloni, ki so ga organizirali vsako leto, ko so razmere dopuščale. Med družabnimi dogodki so bila tudi silvestrovanja, kjer so se člani v sproščenem vzdušju, dobri družbi in dobri hrani pogovarjali o raznoraznih temah in načrtih za naprej. Na začetku poletnih počitnic so več let organizirali aktivne počitnice, kamor so lahko prišli otroci in aktivno preživeli čas, ko so bili njihovi starši v službah. Ob prvih resnih pogovorih o Bazenu Novo mesto je iz TKNM prišla pobuda za ustanovitev Plavalnega kluba Novo mesto (PKNM) in tako je bil ta ustanovljen konec leta 2019. Vse plavalne sekcije so bile preusmerjene na PKNM, v triatlonskem klubu pa se je nadaljevalo delo z najmlajšimi triatlončki, perspektivnimi mladimi, članskimi in veteranskimi kategorijami ter rekreativci.

Letos klub praznuje 10 let delovanja in na veselje članov so dobili dostojen bazen. Upajo, da bodo vzgojili tekmovalce, ki bodo lahko posegali po najvišjih mestih na tekmovalni ravni, veliko otrok naučili plavati kot tudi poskrbeli za rekreacijo marsikaterega odraslega. V bazenu na Osnovni šoli Grm jim je to do neke mere uspevalo, vendar zaradi omejitev niso mogli izpolniti pričakovanih marsikoga, ki bi želel plavati, pa razmere tega niso omogočale.

Triatlonski klub Novo mesto je velika družina članov, ki pomagajo po svojih zmožnostih. Nekateri so v klubu od samega začetka njegovega delovanja in brez njih klub niti ne bi obstajal. Imensko ne želijo nikogar izpostaviti ravno zaradi tega, da koga ne pozabijo. V letošnjem letu je z mesta predsednice odstopila Ana Seliškar, ki je klub vodila vse od ustanovitve do letos, ko je prevzela vodenje Olimpijskega centra. Za vse delo, ki ga je opravila, so ji v klubu hvaležni in veseli, da je pod njenim vodstvom tako dobro deloval in preživel 10 let.

Triatlonski klub Novo mesto

ŽELIMO POSTATI VEČ KOT LE ŠPORTNI KLUB

Plavanje je šport, ki prinaša številne fizične in psihične koristi. Tega se dobro zavedamo tudi v Plavalnem klubu Novo mesto, ki kot matično društvo skrbi za vsesplošni razvoj plavalne kulture v Novem mestu in širše. V pestrem naboru dejavnosti ponuja različne plavalne programe za otroke, odrasle in starostnike, hkrati pa zagotavlja celovito trenajžno in izobraževalno ponudbo s področja plavanja.

Plavalni klub Novo mesto je bil ustanovljen leta 2019 z namenom širitve in spodbujanja vseh vrst plavalnih dejavnosti v regiji. Nastal je na pobudo članov Triatlonskega kluba Novo mesto, v okviru katerega je takrat delovala plavalna šola, ki je imela do tedaj že kar nekajletno tradicijo. Do letos je Plavalni klub Novo mesto izvajal vse svoje dejavnosti v bazenu OŠ Grm, edinem pokritem plavalnem objektu v Novem mestu, ki pa še zdaleč ni več zagotavljal primernih standardov za izvajanje plavalnih vsebin. Za ustanovitev Plavalnega kluba Novo mesto je bila ključna tudi namera MONM, da v naslednjih nekaj letih zgradi nov, pokrit plavalni objekt in tako omogoči primernejše pogoje za izvajanje vseh vrst vodnih aktivnosti tako za društva in klube kot tudi za vse občanke in občane.

Odprtje Bazena Novo mesto pomeni izjemno pridobitev za celotno regijo in je zagotovo najpomembnejša naložba v športno infrastrukturo v zadnjem obdobju. Končno je tudi ta del Slovenije dobil sodoben pokrit plavalni objekt, ki zadošča vsem modernim kriterijem in bo zagotovo ključni dejavnik razvoja plavalnih dejavnosti v regiji.

Z odprtjem novega objekta so se tudi za Plavalni klub Novo mesto ustvarili primerni pogoji za razvoj vseh vrst njegovih dejavnosti, tudi tistih, ki jih zavoljo neustreznih pogojev do sedaj ni bilo mogoče izvajati.

Za vse vrste plavalnih programov, v katere je trenutno vpisanih več kot 100 otrok in odraslih, skrbi dvanajst strokovno usposobljenih mentorjev, med katerimi so trenerji in učitelji plavanja z opravljeno licenco pri Plavalni zvezi Slovenije.

ŠOLA PLAVANJA ZA OTROKE IN MLADINO:

IV. skupina:

- prilagajanje otrok na vodo in osnovno učenje plavanja.

III. skupina:

- nadaljevalno učenje plavanja tehnike prsno in začetki učenja tehnike kravl in hrbtno.

II. skupina:

- izpopolnjevanje tehnike prsno, nadaljevanje učenja tehnike kravl in hrbtno ter začetki učenja tehnike delfin;
- učenje skokov in obratov ter ostalih tehničnih elementov.

I. skupina:

- izpopolnjevanje vseh plavalnih tehnik in ostalih tehničnih elementov bazenskega plavanja;
- selekcioniranje in usmerjenost v kakovostni in vrhunski plavalni šport;
- trening tekmovalnega plavanja.

ŠOLA PLAVANJA ZA ODRASLE:

- izpopolnjevanje znanja vseh plavalnih tehnik;
- vodena plavalna rekreacija;
- pomoč pri doseganju individualnih športnih ciljev;
- uvod v trenajžni proces.

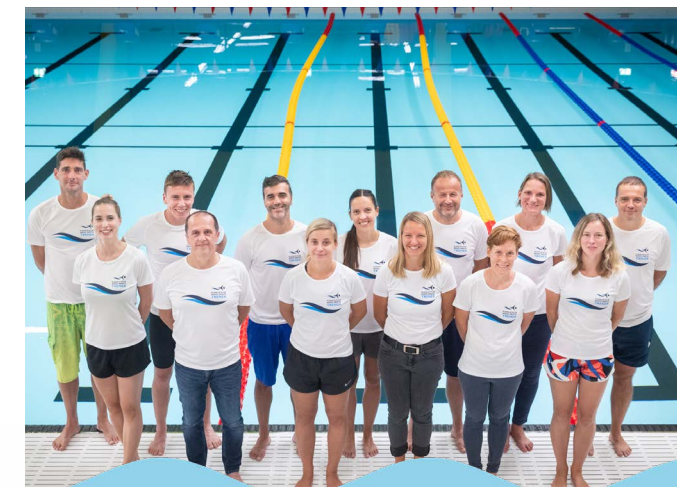
ŠOLA PLAVANJA IN PLAVALNA REKREACIJA ZA STAREJŠE:

- izpopolnjevanje znanja vseh plavalnih tehnik;
- plavanje kot rekreacija za vsa življenjska obdobja.

V omenjene programe se lahko vpišejo otroci, ki so starejši od 4 let, ter vsi mladostniki, odrasli in upokojenci, ne glede na njihovo predhodno znanje plavanja.

Otroci in mladostniki so razvrščeni v skupine, ki so sestavljene glede na njihovo plavalno predznanje, od tistih, ki se plavanja šele učijo, do onih, ki že dobro obvladujejo osnovne elemente plavalnih tehnik, pa bi vendarle radi še napredovali. Vadeči plavajo v vnaprej določenih terminih in progah, za vsakega posameznika ali skupino pa skrbi učitelj ali trener. Učenje, vadba in treningi potekajo zjutraj in popoldne, vse dni v tednu, razen nedelje.

Z vselitvijo v novi plavalni objekt so se ustvarili pogoji tudi za razvoj tekmovalnega plavanja, ki ga do sedaj v naši plavalni šoli nismo gojili. Na tem področju nameravamo poskrbeti za primerno selekcioniranje in ustrezen proces treninga, za razvoj te dejavnosti pa bodo poskrbeli izkušeni trenerji plavanja.

Boštjan Pucelj

DRUGI KLUBI, KI DOMUJEJO V NOVOMEŠKEM BAZENU

ŠPORTNO DRUŠTVO PLAVALČEK

Športno društvo Plavalček iz Krškega aktivno deluje na področju športa invalidov že enajsto leto. Športno društvo Plavalček je član Plavalne zveze Slovenije in aktivno sodeluje z Zvezo za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite.

Društvo izvaja športno vadbo za invalide na področju paraplavanja, odbojke sede in športne abecede.

Namen društva je plavanje približati vsem, zato treninge izvajamo za:

- invalide (gibalno ovirani, osebe z motnjo v duševnem razvoju, slepi in slabovidni, gluhi),
- neinvalidi (otroci in odrasli),
- rekreativce,
- seniorje.

V društvu izvajamo treninge plavanja za vse prej omenjene skupine, poudarek pa dajemo paraplavanju za invalide. V želji, da bi šport invalidov postavili ob bok športu neinvalidov, v treninge invalidov integriramo tudi sorojence, ki niso invalidi, in s tem pokažemo, da je šport dobra praksa sprejemanja drugačnih in da je vsaka

športna vadba lahko prilagojena posamezniku, ne glede na njegove omejitve.

V paraplavanju Športno društvo Plavalček tekmuje integrirano na uradnih tekmovanjih Plavalne zveze Slovenije, na državnih tekmovanjih pod okriljem Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijski komite ter zunaj Slovenije na tekmovanjih mednarodnega ranga, udeležujejo pa se tudi paralimpijskih iger mladih ter iger mladih invalidov v Brnu na Češkem.

Vsako leto društvo Plavalček organizira Mednarodni Plavalčkov miting v plavanju za invalide, ki je edino tovrstno tekmovanje v Sloveniji.

V enajstih letih je društvo vzgajilo vrsto paraplavalcev, ki so posegli po najvišjih mestih na državnem in mednarodnem nivoju.

Športno društvo Plavalček je s svojim delovanjem preseglo lokalne meje delovanja, saj vadeči prihajajo tudi iz okoliških občin, kar le še potrjuje dejstvo, da je šport invalidov nujno potreben in da društvo s svojim pristopom, strokovnim kadrom in neustrašno voljo in jasno vizijo kuje trdno in plemenito pot športa invalidov v svetlo prihodnost, z željo šport približati vsakemu invalidu ne glede na stopnjo in vrsto invalidnosti in jim v njihovem vsakdanu jasno priznavati njihovo enakovrednost v družbi.

arhiv društva

ŠOLA PLAVANJA NARF

Začetek Narfove šole

Narf je leta 1991 ustanovil Franci Lopatič, nekdanji plavalec in plavalni trener, ki se mu je pridružila Jasmina Primožič Lopatič, ki je prevzela pedagoško vodenje programa. Iz skromnih začetkov se je šola razvila v največjo slovensko netekmovalno plavalno šolo. Za nami je že 32 let delovanja, razvoja programa in veliko izkušenj. Preko 3600 družin nam je zaupalo več kot 4900 članov. Danes je vodja šole Tomaž Majdič, ki ravno tako izhaja iz vrst tekmovalcev in trenerjev, učiti in razvijati program pa je pri Narfu začel že v zgodnjih začetkih obstoja šole.

Komu je Narf namenjen?

Član je lahko vsak, ki se želi naučiti plavalnih tehnik oz. jih izpopolniti. Tako so v našo šolo vključeni motorično nadarjeni otroci, tisti, ki jim je plavanje vzporedna dejavnost v prostem času, astmatiki, tisti, ki imajo težave z držo ali telesno težo – vsakdo, ki je star vsaj 4 leta in ima rad vodo. Vse naše znanje in izkušnje so namenjene temu, da se živimo v posameznika in ga vodimo skozi primerne korake do dobrega plavalnega znanja. Vemo, da je vsak sposoben preplavati kilometer.

Zakaj Narf?

Pravilno učenje

V Narfovem programu postavljamo na prvo mesto kvaliteto plavanja – pravilnost in lahkotnost. Šele kasneje dodamo obremenitev – na dobro podlago.

Netekmovalni program

Narfova šola ponuja večletni program, ki članom omogoča smiselno in sistematično napredovanje iz leta v leto, brez pritiskov selekcije.

Meritve in spremljava

Redno razvijamo sistem za elektronsko beleženje prisotnosti, meritev in napredka za člane. To nam omogoča boljše načrtovanje programa in koristne povratne informacije članom.

Majhne homogene skupine

Vsakega člana pazljivo razvrstimo v najprimernejšo skupino. Upošteujemo znanje, značaj in želje članov po plavanju hkrati z brati/sestrami in prijatelji. Veliko število članov nam omogoča, da so skupine kar se da homogene.

Stopnje – razredi

Da bi učitelji bolje nadzirali, člani pa lažje spremljali napredek v usvajanju plavalnega znanja, smo razvili svojo lestvico napredovanja. Ta temelji na obvladovanju tehnik plavanja (racionalnosti tehnike), ne pa na preplavani razdalji ali hitrosti plavanja. Predstavlja osnovo za razvrščanje članov v skupine.

Znanja ne razvrščamo na podlagi tradicionalnih oznak ljudi: začetniki, kopalci, plavalci, nadaljevalci, pač pa na podlagi vsebin, ki so primerne za usvajanje v načrtovanem obdobju.

PLAVALNA AKADEMIJA ROK KERIN

V Plavalni akademiji Rok Kerin med šolskim letom izvajamo več različnih programov, z odprtjem novega plavalnega bazena v Olimpijskem centru Novo mesto v Češči vasi pa smo razpisali šest terminov plavalne šole – ob ponedeljkih in sredah. Nadaljevalna plavalna šola je namenjena vsem, ki že imajo plavalno predznanje. Ker bomo imeli na voljo tekmovalni bazen, bomo otrokom

ponudili možnost plavanja tudi v tekmovalnem in ne zgolj otroškem bazenu.

Plavalna šola v Novem mestu se je v prvi polovici septembra že začela, svojega otroka lahko v začetno ali nadaljevalno šolo plavanja prijavite s prijavnico na spletni strani rokkerin.com.

Ob plavalni šoli v Novem mestu izvajamo plavalne tečaje še v Termah Čatež, na bazenu je živahno tudi med poletnimi počitnicami v Šmarjeških Toplicah. Svoje plavanje lahko vsakdo izboljša na individualnih urah plavanja, za otroke pa pripravljamo na bazenu celo praznovanje rojstnega dne. V Plavalni akademiji Rok Kerin smo prav tako specializirani za reševanje iz vode in plavanje na odprtih vodah.

arhiv kluba

ZDRAVSTVENO VZGOJNI CENTER NOVO MESTO: V PRAVO SMER DO ZDRAVJA!

V okviru Zdravstvenega doma Novo mesto deluje Zdravstveno vzgojni center (ZVC), ki izvaja brezplačne zdravstvenovzgojne delavnice za vse generacije prebivalcev območja širše Dolenjske. Aktivnosti centra so usmerjene v izobraževanje, ozaveščanje in svetovanje v zvezi z zdravim načinom življenja ter v aktivno pomoč posameznikom pri ohranjanju zdravega načina življenja ali pri spremembi tveganih življenjskih navad. Z odprtjem Bazena Novo mesto v ZVC načrtujejo, da bodo s podporo evropskega projekta Varcities jeseni svoje aktivnosti izvajali tudi v vodi, spomladi pa še na zelenih površinah Olimpijskega centra Novo mesto.

ZVC izvaja zdravstvenovzgojne delavnice v prostorih zdravstvenega doma, šolah, vrtcih, delovnih organizacijah, društvih in v lokalni skupnosti. So brezplačne in potekajo po vnaprej dogovorjenih terminih. V okviru programa Skupaj za zdravje izvajajo zdravstvenovzgojne delavnice, ki so namenjene vsem odraslim prebivalcem Slovenije, poleg tega pa izvajajo tudi zdravstveno vzgojo za zdravje otrok in mladostnikov ter vzgojo za ustno zdravje.

Za enodnevne delavnice Skupaj za zdravje napotitev ni potrebna, dovolj je telefonski klic ali e-pošta.

Program krepitev zdravja odraslih je namenjen osebam, starejšim od 19 let, in je brezplačen. Nudi strokovno podporo pri skrbi za bolj zdravo ter kakovostno življenje. Program sestavlja preventivni pregled v ambulanti družinske medicine, skupinske delavnice in individualna svetovanja za pomoč in podporo pri spremembi življenjskega sloga in krepitevi duševnega zdravja. Delavnice so namenjene promociji zdravja na delovnem mestu in aktivnostim za krepitev zdravja v lokalni skupnosti po predhodnem dogovoru.

Za spodaj našteje delavnice ni potrebna napotitev, dovolj je, da kontaktirate Zdravstveno vzgojni center na številki 07/39-16-888 ali 07/39-16-766 ali na elektronski naslov zvc@zd-nm.si. O začetku delavnic boste obveščeni pisno ali po telefonu. Delavnice, ki potekajo kot enkratno srečanje, so:

- Promocija zdravja – zdrav življenjski slog,
- Dejavniki tveganja (zvišan krvni tlak, maščobe v krvi, krvni sladkor),
- Ali sem fit,
- Sladkorna bolezen tip 2,
- Tehnike sproščanja,
- Zdravi odnosi,
- Spoprijemanje s stresom,
- Skupinsko ali individualno svetovanje za opustitev kajenja,
- Individualno svetovanje – skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola, temeljni in vzdrževalni del.

Na delavnice v obliki večkratnih srečanj vas napoti zdravnik ali referenčna medicinska sestra.

Na spodaj našteje delavnice vas napoti osebni zdravnik, zdravnik specialist, referenčna medicinska sestra ali psihiater na podlagi rezultatov preventivnega pregleda, pri katerem je odkrita morebitna prisotnost dejavnikov tveganja za nastanek nenalezljivih kroničnih obolenj. Delavnice, za katere je potrebna napotitev, so:

- Zdrava prehrana,
- Gibam se,
- Zdravo hujšanje,
- S sladkorno boleznijo skozi življenje,
- Podpora pri spoprijemanju s tesnobo ali depresijo.

Priloga na porod in starševstvo, vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov, vzgoja za ustno zdravje.

V Zdravstveno vzgojnem centru izvajajo tudi delavnico Šola za starše. Program je brezplačen in ga izvajajo vsak mesec po vnaprej objavljenih terminih. Izvajajo tudi zdravstveno vzgojo v vrtcih, osnovnih, srednjih, višjih, visokih šolah in fakultetah ter vzgojo in promocijo zdravja zob in ustne votline. V Zdravstveno vzgojnem centru imajo tudi SVIT-ovo podporno točko, kjer lahko posamezniki pridobijo informacije o nacionalnem preventivnem programu SVIT. Na podporno točko se lahko obrnete vsak petek med 9. in 11. uro.

Zdravstveno vzgojni center Novo mesto

Več informacij o vsebini posameznih delavnic, urah delavnic in kontaktih je dostopnih na spletni strani Zdravstveno vzgojnega centra: <https://www.zd-nm.si/zdravstveno-vzgojni-center-novo-mesto>

Zdravstveno vzgojni center Novo mesto
07 39 16 766 (vodja)
07 39 16 888 (delavnice za odrasle)
07 39 16 832 (vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov)
07 39 16 755 (zobna preventiva, šola za starše)
07 39 16 732 (psihologinja)

✉ zvc@zd-nm.si
f Zdravstveno vzgojni center Nm
@ Zdravstveno_vzgojni_center_nm

KOLESARSKI KROGI PO NOVOMEŠKIH MOSTOVIH IN GOZDOVIH

Z novima mostovoma čez reko Krko in z novimi kolesarskimi povezavami, z idilično zeleno avenijo skozi mestni gozd Portoval na čelu smo Novomeščani dobili kolesarski raj. Ne kaže ga skrivati pred obiskovalci od blizu in daleč, da se tudi oni naučijo privilegija gozdne in rečne svežine, ki nam je Novomeščanom na voljo v urbanem okolju, v samem središču mesta.

Most v Irči vasi omogoča, da kolesarje nje sklenemo v lahkoten, 7-kilometrski krog okoli zgornjega toka novomeškega okljuka –trasa je odlična tudi za tekaški trening. Lahko pa kolesarski izlet nadaljujemo do meje z občino Straža in se prek mostu pri vasi Loke v mesto vrnemo skozi dresveni objem nove kolesarske poti, ki poteka skozi gozd pri Srebrničah. Tako kolesarimo 15 kilometrov po zanimivem in razgibanem, a nezahtevnem terenu, primernem tudi za otroke. Ravno prav za urico ali dve polnjenja baterij in nabiranja kondicije na prijeten način in v prijetnem okolju. Obiskovalce lahko usmerimo, da avto pustijo na parkirišču pri izlivu Težke vode in v smaragdno Krko pogledajo z novega mostu, ki povezuje Loko in Kandijo. Z mostu se zapeljemo levo na Župančičevo sprehajališče in se mimo vrveža odbojgarskih in košarkarskih igrišč ter uživaškega utripa terase Gostišča Loka po peščeni poti na bujnem nabrežju Krke odpeljemo mimo naselja Lastovče proti naselju Groblje. Če nam noge in čas ne dopuščajo, lahko pri Grobljah zopet zamenjamo rečni breg in se po arhitekturni Pipenbaherjevi mojstrovini, mostu Irča vas, zapeljemo v istoimensko novomeško naselje, ki leži na obronkih gozda Portoval. Spustimo se do reke Krke in se po lepo utrjeni kolesarski in pešpoti zapeljemo v gozd.

Pred tem si neposredno ob poti lahko moči nabere med kamnitimi skulpturami na razstavi v kraljestvu povodnega moža, ki jo je postavilo Društvo likovnih ustvarjalcev v kamnu Skulpte, ali pa se z zeliščnimi in medenimi dobrotami posladkamo v dišečem Medenem vrtu družine Stankovič. Na samem vstopu v Irčo vas pa kraljuje ena najboljših slovenskih restavracij, Hiša Fink, ki se ponša za vrhunsko kulinarčno ponudbo.

Pomirjajoča vožnja ob zvokih narave in razgledih po urbani divjini reke Krke, s

čimer nas razvaja gozd Portoval, se zaključijo pri stadionu Portoval. Obiskovalci, ki Novo mesto obiščejo z avtomodom in parkirajo na PZA Portoval, lahko svoj kolesarski izlet začnejo na tej točki in ga zaokrožijo v obratni smeri. Vse pa k ohladitvi in sprostitvi vabi tamkajšnji bar Plaža, pri katerem se lahko tudi okopamo ali pa si izposodimo supe ali čolne. Izlet lahko v stilu mostov, reke in zelenja zaključimo s prečkanjem mostu, ki povezuje teniška igrišča z Gostiščem Loka in se po Župančičevem sprehajališču in prek novega mostu Loka-Kandija vrnemo na izhodišče.

Če pa smo pri volji in močeh za daljši izlet, pri Grobljah ne zavijemo na most proti Irči vasi, temveč najprej po cesti, nato pa po kolovozu sledimo rdečim oznakam kolesarske povezave »S kolesom ob Savi in Krki« (Sava Krka bike) in pot nadaljujemo mimo travnikov, konjskih pašnikov in polj proti Češči vasi in Zalogu. V daljavi vidimo streho pokritega velodroma in atletske dvorane Olimpijskega centra Novo mesto, ki se

jima je letos pridružil prvi novomeški plavalni bazen. V vasi Loke zavijemo levo čez železniško progo in po lesenem mostu prečkamo reko Krko. Na drugi strani nas čez cesto, ki pelje proti Dolenjskim Toplicam, v zavetju dreves čaka nova kolesarska steza, ki nas po rahlem vzponu in osvežilnem spustu pripelje do pokopališča Srebrniče. Od tu pot nadaljujemo po kolesarski stezi ob cesti Novo mesto–Dolenjske Toplice in kolesarski krog sklenemo pri stadionu Portoval.

Z novimi mostovi in kolesarskimi potmi v zgornjem toku Krke so se obstoječe kolesarske povezave v spodnjem toku proti Otočcu sklenile v rekreacijsko celoto, ki omogoča prijetno vijuganje v čudovitem naravnem okolju. Mostovi nam omogočajo, da svoje kolesarske in tekaške izlete prilagajamo svojemu času in kondiciji, zato čim večkrat izkoristimo naše zelene danosti in povabimo prijatelje od drugod, da jim pokažemo, v kako lepem mestu živimo.

Peter Žunič Fbanjčančič

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA JUNIJ–JULIJ 2023

POTRDILI AMBICIOZEN STANOVANJSKI PROGRAM OBČINE

Novomeški svetniki so na julijski redni seji občinskega sveta potrdili predlog Stanovanjskega programa Mestne občine Novo mesto za obdobje do leta 2030, ki bo s konkretnimi ukrepi občanom zagotovil zadostno število stavbnih zemljišč in stanovanjskih enot, z urejanjem zelenih površin, dostopnih vrtcev in šol pa okreplil tudi kakovost bivanja. Na občini program z ustanovitvijo občinskega stanovanjskega sklada in v sodelovanju s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije kratkoročno že uresničujemo z gradnjo petih blokov oziroma 183 stanovanj v Podbrezniku, do leta 2030 pa predvidevamo skupno skoraj tisoč novih najemnih, lastniških in oskrbovanih stanovanj. Stanovanjski program v središču postavlja kakovostno življenje vseh občanov in občanek ter zaobjema načrtovanje bivanja prijaznega okolja tako na podeželju, v pomembnejših lokalnih središčih kot tudi v mestnem jedru. Za spremljanje in upravljanje stanovanjske situacije v program vključujemo lani ustanovljen občinski javni stanovanjski sklad, ciljno namenjamo proračunska sredstva za povečanje števila stanovanjskih enot in komunalno opremljenih zemljišč za stanovanjsko gradnjo, po štiriletnem obdobju pa napovedujemo tudi konkretno analizo izvedenih ukrepov.

POTRJEN PRORAČUN ZA LETO 2024

Svetniki so na junijski seji v drugi obravnavi potrdili proračun za 2024, ki je za 100.000 evrov višji kot v prvem branju, saj med upoštevanimi spremembami poskusno uvajamo participativni proračun v višini 40.000 evrov, 10.000 evrov se dodatno namenja za prenovo javne infrastrukture, 5.000 evrov za subvencioniranje vgradnje dvigal v večstanovanjskih stavbah, z amandmajem župana 5.000 evrov potrebam pomoči na domu, preostanek potrjenih višjih sredstev pa za programe družbenih dejavnosti na področju športa, mladine in starejših. Več kot polovica sredstev proračuna oziroma 36 milijonov evrov je namenjenih investicijam, med prioriteta pa so tudi črpanje evropskih sredstev, trajnostna mobilnost, urbana

prenova prostora, sodelovanje lokalnega prebivalstva, kvalitetno bivanje občanov vseh starosti, razvoj pametnega mesta, socialnih programov in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. V občinskem proračunu za leto 2024 se skupni prihodki planirajo v višini 67,7 milijona evrov in skupni odhodki v višini 74,1 milijona evrov.

PODPORA SVETNIKOV ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE IN SISTEMSKO REŠEVANJE ROMSKE PROBLEMATIKE

Svetniki so sprejeli sklep, s katerim pozivajo vse državne organe, da aktivno pristopijo k izvajanju Nacionalnega programa ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2021–2030. V njem sta kot cilja izpostavljena redno sodelovanje romskih otrok v učnih procesih in zaključena osnovnošolska izobrazba ter zmanjšanje števila brezposelnih Romov in povečanje njihove zaposljivosti, vendar naši številčni podatki kažejo, da območje jugovzhodne Slovenije in Posavja ne dosega omenjenih ciljev, ki jih je vlada zastavila v nacionalnem programu. Občinski svet je podprl tudi sprejem predlogov sprememb zakonodaje s ciljem reševanja problematike otrok iz težavnih socialnih okolij, kamor se uvršča tudi romska problematika, podporo pa so lahko z oddanimi podpisi izkazali tudi državljani. S spremembo zakonodaje štirih zakonov na področju socialne politike, trga dela, vozniških dovoljenj in izobraževanja želijo predlagatelji sprememb oziroma župani enajstih občin jugovzhodne Slovenije in Posavja urediti razmere, ki otrokom iz omenjenih okolij ne omogočajo prekinitve večgeneracijske brezposelnosti in neizobraženosti.

SPREJETA ZAZIDALNA NAČRTA ZA OBMOČJE DOLENSKIH KAMENC

Na 6. redni seji je občinski svet obravnaval in potrdil dopolnjen osnutek Odloka o zazidalnem načrtu Podbreznik ter spremembe k Odloku o ureditvi cestnega prometa, saj je Mestna občina Novo mesto na območju Kandijske ceste za stavbo Dolenjskih lekarn uredila javna parkirišča in s tem zagotovila

dodatna parkirna mesta za uporabnike storitev na območju zdravstvenega kompleksa. Na 7. redni seji je občinski svet v drugi obravnavi potrdil spremembe in dopolnitve Odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom v Mestni občini Novo mesto, ki v novomeških gozdovih, z izjemo Drgančevja za namene univerzitetnega kampusa, prepoveduje gradnjo zidanih objektov in vnos tujerodnih rastlinskih ali živalskih vrst, določa pa tudi pravilno rabo javne opreme v gozdovih. Svetniki so obravnavali še dopolnitve Odloka o zazidalnem načrtu poslovno-stanovanjske gradnje v Dolenjih Kamencih in potrdili, da se lahko na območju oskrbnostoritvenega centra med Dolenjskimi Kamencami in Veliko Bučno vasjo, kjer se že izvaja parkiranje na peščeni površini, uredi parkirišče z razsvetljavo, zasaditvijo in nadstreškom, v prihodnje se tam omogoči tudi gradnja bencinskega servisa.

KADROVSKE ZADEVE

Zaradi odstopa članice Odbora za spremljanje položaja romske skupnosti Mojce Ferfolja so svetniki za nadomestnega člana imenovali Jureta Andolška, podali so mnenje o kandidatu za ravnatelja Osnovne šole Stopiče in podali pozitivno mnenje o Marjani Kos, kandidatki za ravnateljico Kmetijske šole Grm in biotehniške gimnazije, ter o Martini Kralj, kandidatki za ravnateljico Dijaškega in študentskega doma zavoda Grm Novo mesto. Občinski svet je v svet Dolenjskega muzeja Novo mesto za mandatno obdobje petih let imenoval Urško Ban, Iztoka Kavška, Tomaža Levičarja in Boštjana Puclja, nadomestna predstavnica ustanovitelja v svetu Knjižnice Mirana Jarca je postala Sonja Simčič, kot predstavnik Mestne občine Novo mesto pa sta bila v upravni odbor Ustanove za obnovo in oživitve Narodnega doma za obdobje štirih let imenovana podžupanja Sara Tomšič in podžupan Urban Kramar. Občinski svet se je seznanil tudi s programom dela urednika lokalnega glasila Jureta Marolta, ki je za glasilo kompetentno skrbel že pretekla štiri leta, ter ga ponovno imenoval za urednika do leta 2027. Pozitivno mnenje je kot kandidat za direktorja Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto prejel Gregor Sepaher.

PREMOŽENJSKO-PRAVNE ZADEVE

Svetniki so status grajenega javnega dobra lokalnega pomena podelili nepremičninam v katastrskih občinah Črešnjice, Gabrje, Brusnice, Herinja vas, Bršljin, Potov Vrh, Lakovnice, Zagorica,

Ždinja vas, Gotna vas, Zagorica, Šmihel pri Novem mestu in Zajčji Vrh, sklep o prenehanju statusa grajenega javnega dobra pa nepremičninam v katastrskih občinah Stranska vas, Ždinja vas, Gotna vas in Daljni Vrh. Potrdili so tudi občinsko lastništvo treh zemljišč in tretjo dopolnitev Načrta ravnjanja s stvarnim

premoženjem Mestne občine Novo mesto za leto 2023, seznanili so se s Poslovnim poročilom Komunale Novo mesto za leto 2022 in poročilom Nadzornega odbora o porabi občinskih sredstev na področju kmetijstva v lanskem letu.

IZ SVETNIŠKIH KLOPI

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

BAZEN ZA VEČ ZDRAVJA

Novo mesto je športno mesto in Novomeščani smo tisti, ki športno infrastrukturo intenzivno uporabljamo. Po površini pokrite športne infrastrukture na prebivalca smo med najboljšimi med mestnimi občinami. Seveda pa imamo zaradi velikega priliva dnevno trenirajočih mladih iz okoliških občin še vedno nekaj primanjkljaja. Zadnja leta lahko opazimo tudi množično uporabo naše naravne infrastrukture. Na Krki je več čolnarjev, suparjev in plavalcev, na planinskih in kolesarskih poteh pa je čedalje več rekreativcev.

V Češči vasi pri Novem mestu smo v letu 2018 pridobili velodrom, letos pa poleg njega še plavalni bazen. Oba projekta sta bila zasnovana v strategiji razvoja mesta in strategiji razvoja turizma že v letu 2015. Skupaj z ostalo razvijajočo se infrastrukturo na tem področju Olimpijski vadbeni center Novo mesto postaja res močan regijski center, ki bo atraktiven tako za lokalno prebivalstvo, rekreativce in športnike iz regije kot tudi za turiste, ki iščejo centre za aktiven dopust.

Lokacija bazena je bila skrbno izbrana. Omogoča namreč koncentracijo večje infrastrukture na enem mestu. Z novo brvjo v Irči vasi in načrtovano zahodno obvoznico pa tudi v logističnem smislu omogoča najlažji dostop občanom iz vse občine in obiskovalcem iz vse regije.

Plavanje oz. triatlon v mestu res nista med trofejnejšimi športi, sta pa kluba, ki delujeta na tem področju, zelo sistematična in profesionalna pri delu z mladimi, rekreativci in športniki. Njihove možnosti treninga so bile doslej precej omejene.

Plavanje ima številne zdravilne in terapevtske učinke. »Sedeča« družba, kot nas stroka večkrat imenuje, se srečuje s številnimi boleznimi, za katere je lahko plavanje oz. vadba v bazenu

izrednega preventivnega in kurativnega pomena. Ravno preventiva in zdravje sta bila namreč vodilna vzgiba pri investiciji v novomeški bazen. Le zdravi ljudje lahko največ prispevamo h gospodarstvu in k družbi našega mesta.

Zato člani Liste Gregorja Macedonija pozivamo občane, naj uporabljajo bazen in vso ostalo razpoložljivo športno infrastrukturo. Vabimo predvsem starše, da izkoristijo več kot 50 sodobno opremljenih otroških igrišč, kjer lahko otroci pridobijo osnovne motorične spretnosti. Ne pozabimo, da ravno starši dajemo zgled svojim otrokom, da je gibanje v naravi najboljša popotnica otrokom na njihovi nadaljnji življenjski poti. Zaradi igrišč, ki so v naši soseski, niso potrebne vsakodneвне vožnje na treninge. So v naši bližini in z malo starševskega entuziazma nudijo vse, kar potrebuje otrok za telesni razvoj do začetka osnovne šole in še dlje.

Občanom želimo veliko plavalnih užitkov v novem bazenu in na sploh v gibanju.

Boštjan Grobler,

svetniška skupina Lista Gregorja Macedonija

BAZEN, KONČNO GA IMAMO!

Z novim šolskim letom se je v Novem mestu odprl dolgo pričakovani bazen. Gre za 25-metrski plavalni bazen po olimpijskih standardih in je dovolj velik, da pokrije vse rekreativne in izobraževalne potrebe Mestne občine Novo mesto in tudi okoliških občin.

Z odprtjem velikega bazena zapiramo stari mali bazen v OŠ Grm, ki v času svojega obstoja sicer ni zadoščal vsem plavalnim potrebam meščanov, je pa omogočal otrokom boljše pogoje za učenje plavanja, kot so jih imeli marsikje drugod po Sloveniji. Z novim bazenom prostorskih omejitev ni več in vsi

programi vadbe in učenja plavanja bodo lahko uresničeni v polni meri.

Plavanje je eden najbolj zdravih športov. Bazeni bo omogočil otrokom, da se naučijo plavati (kar je skoraj tako pomembno, kot hoditi), starejšim bo ponujal vadbo, ki pomlajuje in ohranja kondicijo, vsem občanom pa obilo priložnosti za krepitev zdravja in udejstvovanja v vodnem športu skozi celotno koledarsko leto.

Poleg očitnih prednosti se je treba zavedati, da je tovrstna infrastruktura zelo draga za vzdrževanje in obratovanje. V svetniški skupini NSi menimo, da je z vidika skrbi za splošno zdravje občanov naložba upravičena, prav tako pa podpiramo, da Mestna občina Novo mesto prevzame del materialnih stroškov obratovanja bazena. Hkrati pričakujemo od upravitelja, da bo bazen z vidika dobrega gospodarjenja z javnim denarjem čim bolj zaseden.

Marko Dvornik,

svetniška skupina NSi

NOVOMEŠČANI IN ŠPORTNA INFRASTRUKTURA

Znani rek »Zdrav duh v zdravem telesu« nas napeljuje, da naj bi bili športno aktivni skozi celotno življenjsko obdobje, s tem pa krepili svoje zdravje in vitalnost čim dlje v svoji starosti. Da pa bi občani lahko imeli čim širši nabor možnosti tako profesionalnega kot rekreativnega športnega udejstvovanja, je svetniška skupina SDS Mestne občine Novo mesto že pred leti v svoj volilni program za lokalne volitve določila cilj izgradnje pokritega bazena na lokaciji ob velodromu v Češči vasi ter povezovalne brvi v Irči vasi, ki bi omogočala povezovanje športnih objektov na desnem bregu reke Krke (predvsem športno območje Portoval) z

novonastalim športnim centrom v Češči vasi.

Po letih aktivnosti župana in občinske uprave, za kar jim gre velika zahvala, nam je skupaj uspelo priti do točke, ko se lahko pohvalimo z izredno lepo brvjo čez reko Krko v Irči vasi, katere avtor je mednarodno priznani projektant mostov Marjan Pipenbaher, in z novim pokritim bazenom. S tema pridobitvama se nam je ponudila širša paleta športnih aktivnosti, ki jih lahko izvajamo v domači občini.

Posodobljeni in dograjeni posamezni odseki kolesarskih poti z različnimi povezavami čez reko Krko dodatno bogatijo možnosti rekreacije v naravi, ki se v poletnem času dodatno dopolnjujejo s ponudbo športnih aktivnosti na naši prelepi reki Krki.

Razveseljivo je, da na športnih površinah vidimo vse več uporabnikov, ki dnevno koristijo zgrajeno infrastrukturo. Da pa bi v šport vključili še več občanov, so organizirana tudi različna tekmovanja, tako na profesionalnem kot rekreativnem nivoju. Odmevnejše športne prireditve dajejo nov zagon, da dnevno nadgrajujemo svoje športne zmogljivosti, hkrati pa taki dogodki omogočajo večjo prepoznavnost Mestne občine Novo mesto tudi v širšem slovenskem in mednarodnem prostoru.

Zagotovo se vlaganje v šport in športno infrastrukturo povrne. S krepitvijo lastnega zdravja, preživljanjem prostega časa v kvalitetnem, varnem in urejenem športnem okolju dviguje kvaliteto življenja prebivalcev, kar nas postavlja na višji standard prijetnosti bivanjskega okolja. To je tudi »magnet« za priseljevanje novih prebivalcev v našo občino.

Peter Kostrevc,

svetniška skupina SDS

ROMSKA PROBLEMATIKA V JUGOVZHODNI SLOVENIJI

Enajst županov z območja Dolenjske, Bele krajine in Posavja je v začetku avgusta v DZ vložilo predloge sprememb zakonov za reševanje problematike otrok, tudi romskih, iz težavnih socialnih okolij. Težave, ki jih povzročajo pripadniki romske skupnosti v jugovzhodni Sloveniji, so vse večje. Kljub velikim finančnim izdatkom za reševanje romske problematike ni napredka. Mestna občina Novo mesto in država sta samo v urejanje Žabjaka v minulih letih vložili več kot 3 milijone evrov. Rezultat

tega urejanja je, da je danes v tem naselju 70 nelegalnih gradenj, njihovo število se še povečuje. Žabjak, kot največje nelegalno naselje v Sloveniji, je pravzaprav dokaz neuspešne politike reševanja romske problematike. Z enakimi težavami se soočajo tudi po ostalih občinah. Desetletja opozarjanja občanov, ki bivajo v okolici romskih naselij, do vseh težav z zahtevami za pripravo učinkovitih ukrepov niso prinesla rezultatov. Lokalna politika je podlegala neučinkoviti državi. Tako smo priča zgolj širitvam getoiziranih romskih naselij z vse večjim številom prejemnikov socialne podpore. Predvsem pa je zaskrbljujoče veliko število mladih iz teh naselij, ki ne vidijo smisla v izobraževanju in zaposlitvi. Prav tako veliko število tatvin poljskih pridelkov spravlja v obup kmete in vrtičkarje. V različnih trgovinah so tatvine prisotne skozi vse leto. S temi dejanji je seveda celotna romska skupnost omadeževana in jih kot takšne marsikdo ne želi za svoje sosede.

Vse to je pripeljalo do tega, da je enajst županov pripravilo na začetku omenjene predloge zakonov in jih vložilo v državni zbor. Žal pa sem prepričan, da predlogi zakonov ne bodo sprejeti. To lahko napovedujem iz glasovanja na seji občinskega sveta svetnikov Gibanja Svoboda, ki so se glasovanja vzdržali, ter svetnikov SD, ki sta glasovala proti. Torej, vladajočih strank na državni ravni. Sprašujem se lahko le, kaj se mora še zgoditi, da bo politika v Ljubljani spregledala resnost romske problematike na jugovzhodnem delu Slovenije.

Silvo Mesojedec,

svetniška skupina Konkretno

LETA IZGUBLJENIH PRILOŽNOSTI

V času, ko smo nestrpnost čakali, da bo končno izdano pravnomočno gradbeno dovoljenje za 3. razvojno os – jug, smo izvedeli, da je civilna iniciativa vložila tožbo na ničnost gradbenega dovoljenja, kar pomeni, da se bo gradnja ponovno močno zavlekla. Posledično bomo ostali brez dobrih petih kilometrov hitre ceste, ki bi močno razbremenila novomeški prometni kaos.

Pa pojdemo lepo po vrsti. Država je že leta 2009 kot najbolj smotrno izbrala varianto, kjer se hitra cesta priključi na avtocesto pri naselju Lešnica. Kljub temu da je bila ta varianta že potrjena na vladi, je Dars optimiziral

traso in jo pomaknil za 2,5 km proti Novemu mestu, s tem pa je posegel tudi v novomeško vzhodno obvoznico. Javna razgrnitev prostorskega načrta spremenjene trase 3. razvojne osi – jug je bila leta 2011, pri pripravi pa so zanemarili posledice, ki jih ima premik trase za prebivalce ne samo naselja Mačkovec, ampak celega Novega mesta.

Glede na to, da je Novo mesto po razvitosti v samem slovenskem vrhu, saj ima nekaj največjih in najuspešnejših gospodarskih družb, ki v državni proračun prispevajo ogromna sredstva, ter ob dejstvu, da je brezposelnost med najnižjimi v Sloveniji, bi pričakovali, da bo država poleg gospodarstva upoštevala tudi lokalno prebivalstvo in to, da se s posegom v okolje zaradi nove hitre ceste kakovost življenja ne bo bistveno poslabšala.

Poleg države nosi veliko odgovornost za sedanje stanje tudi vodstvo občine, ki v vsem tem času ni uspelo vzpostaviti konstruktivnega dialoga z vsemi deležniki in priti do rešitve, ki bi pripeljala do čim bolj optimalne variante, kar sedanja vsekakor ni. Vodstvo občine se bo izgovarjalo, da so avtoceste in hitre ceste državni projekt in da nima vpliva pri sprejemanju odločitev, vendar to ni res, saj so s spremembo trase med drugim posegli v mestno obvoznico, kar bo imelo v primeru izvedbe optimizirane variante dolgoročne posledice za lokalno prebivalstvo.

Pa vendarle, da ne bo pomote: poleg tega, da vodstvo občine pri projektu hitre ceste ni odigralo svoje vloge in prispevalo k začetku gradnje, ki zamuja že več kot desetletje, ni rešilo niti prometnega kaosa v Novem mestu, ki se utaplja v pločevini. Ne da ga ni rešilo, stanje je še poslabšalo, ko je, ne da bi bila zgrajena obvozna cesta, zaprlo Glavni trg in za skoraj leto dni še Šmihelsko cesto. Gradijo se brvi in kolesarske steze, kar je lepo, vendar absolutno ne bi smelo biti prioriteta. Nujno bi bilo zgraditi obvozne ceste okoli Novega mesta, ki bi rešile večino prometnih težav.

Očitno trenutno vodstvo občine v pomanjkanju vizije ne vidi, kar vidi večina, ali pa tega ne želi videti. Občanom pa ostane čakanje na rešitev dolgotrajnih sodnih postopkov, ki se bodo po dosedanjih izkušnjah vlekli še leta in bodo priložnosti za Novo mesto za vedno izgubljene.

Srečko Vovka,

svetniška skupina SD

Peter Žunič Fabjančič, Saša Sršen, Robert Kokol – Foto Asja,
Boštjan Pucelj, Sonja Kolenc, Alen Zulič

Da bodo lahko travniške rože cvetele, čebele in čmrlji pa se pridno pasli na njihovih cvetovih, smo s Komunalo Novo mesto izbrali območja izven prometnic, kjer je košnja stekla kasneje. Zelene površine smo temu primerno tudi označili.

Župan Gregor Macedoni je najboljšim učenkam in učencem, športnikom in športnicam podelil Županove petice ter šolarje pohvalil za izjemne rezultate in jih spodbudil, da v življenju stremijo k visokim ciljem, ki jih bodo dosegali z vztrajnostjo, motivacijo, delom in ljubeznijo do tistega, kar opravljajo.

Vrtec Ciciban Novo mesto je na svetovni dan športa pripravil že 5. športno obarvan Cicidan. Vrtničkarji in njihovi starši so se pod Trško goro med drugim urili v metanju storžev v tarčo, hoji po »lojtri« in igranju mini golfa, za glasbeno razpoloženje pa je poskrbel domači Cicibend.

Na poletnem Tednu kultur je večgeneracijsko množico k poslušanju in plesu pritegnila mlada skupina Muvaruvagruva, večdnevni dogodek pa se je zaključil z odlično obiskanim mednarodnim sejmom in Žurom vseh kultur.

Na julijsko nedeljo so potekali tradicionalni Skoki v Krko, ki so predstavljali tudi sklepno dejanje prvega Krka Outdoor festivala. Odlično vreme je na Kandijemskem mostu pričaralo edinstveno doživetje, ki so si ga mnogi ogledali s svojih vodnih plovil in napolnili reko Krko in predele ob njej. Skokov se je udeležilo 17 tekmovalcev iz Srbije, Bosne in Hercegovine, Danske in Slovenije.

Župani in županje enajstih občin jugovzhodne Slovenije in Posavja, ki so se z namenom ureditve razmer otrok iz težavnih socialnih okolij združili v cilju spremembe štirih zakonov, so v Državni zbor RS vložili skupno več kot 31.000 podpisov, vsako novelo pa je podprlo med 7600 in 8300 podpisnikov. Kot so poudarili, je bila složnost državljanov že izkazana s številčno podporo, tovrstne enotnosti in podpore zakonom za dobrobit otrok pa si želijo tudi na državni ravni.

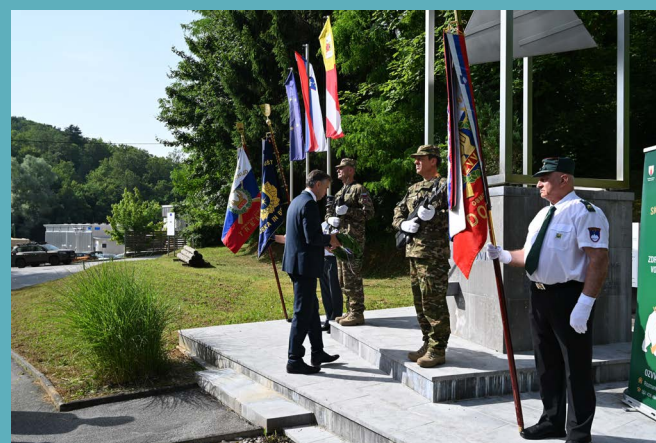
Po odprtju postaje pri Splošni bolnišnici Novo mesto smo uradno otvorili še 18. postajo GoNm v naši občini, ki bo kolesarje iz Srebrnič povežala z mestom in obratno. Na postaji je prostora za 10 koles, med njimi so tudi električna.

V Irči vasi smo slovesno odprli 130 metrov dolg most čez Krko, namenjen pešcem in kolesarjem, ki povezuje dva mestna predela – eno največjih stanovanjskih sosesk Drsko z bršljijskim zaledjem in Češčo vasjo. Novo pridobitev je zasnoval mednarodno priznani inženir in projektant mostov Marjan Pipenbahr, ki je na odprtju poudaril, da smo lahko Novomeščani upravičeno ponosni na objekt, ki je tudi velik inženirski dosežek, saj so na svetu le trije daljši na ta način zgrajeni mostovi.

Začela se je rekonstrukcija starejšega črpališča odpadnih voda na Brodu, prenova pa bo poleg povečanja kapacitet črpališča posegla tudi v menjavo tehnologije s sodobnejšo. Prenovljeni objekt bo zagotavljal mehansko čiščenje odpadnih voda več kot 5000 uporabnikom iz največjega stanovanjskega naselja v Novem mestu.

V počastitev občinskega spominskega dne in dneva državnosti je župan Gregor Macedoni položil venec v Pogancih, s polaganjem cvetja na prečenskem pokopališču pa se je poklonil tudi spomenu na Franca Uršiča, tragično preminulega v osamosvojitveni vojni.

Po podpisu pogodbe smo začeli z rekonstrukcijo ceste med Dolenjimi Kamencami in Potočno vasjo. Poleg cestišča bomo uredili še pločnik in javno razsvetljava, kar bo med drugim pripomoglo tudi k varnosti pešcev v naselju.

Na Festivalu brezglutenske ponudbe, ki v osrčje Novega mesta že več let zapored privabi navdušence nad brezglutensko hrano, se je podžupanja Sara Tomšič za osveščanje o celiakiji zahvalila ultramaratoncu in Novomeščanu Andreju Zupanu.

Festival novomeško poletje je letos beležil izjemen obisk na vseh koncertnih prizoriščih: v Parku Rastoče knjige, na Glavnem trgu in na beh že dan prej razprodanih koncertih na Muzejskih vrtovih. Na skupno sedmih koncertnih večerih so nastopili izjemni glasbeniki in glasbene zasedbe: Rade Šerbedžija & Zapadni kolodvor, Aleksander Mežek, Bilbi, Ahmed Burić, Robert Petan, Rudi Bučar in Banda ter Tamara Obrovac Transhistrria Ensemble. Glasbeni nabor tretje edicije Festivala novomeško poletje je nasmejtal, raznežil in sprostil zadovoljne obiskovalce.

BAZEN NOVO MESTO – URESNIČENE DOLGOLETNE NOVOMEŠKE SANJE

Foto Asja – Jaka Ercegovčević

8. septembra smo s slavnostnim dogodkom še uradno obeležili odprtje novega bazenskega kompleksa v Češči vasi, ki je sicer za uporabnike odprl vrata v začetku meseca. Olimpijski center Novo mesto, ki poleg novozgrajenega bazena obsega velodrom z vso infrastrukturo za kolesarje, atlete in druge kolektivne športe ter konjeniški center, je s tem še bolj vabljen za aktivno preživljanje prostega časa ali vadbo v objemu narave.

Novo pomembno pridobitev na področju športne infrastrukture, ki bo kakovost življenja dvignila na višjo raven za vse generacije, so s slavnostnim prerezom traku uradno predali namenu župan Gregor Macedoni, podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije za področje športa za vse Miran Kos in vodja Olimpijskega centra Novo mesto Ana Seliškar. Kot je v nagovoru poudaril župan, je bilo Novo mesto na področju plavalne infrastrukture dolga desetletja siva lisa, zdaj pa z olimpijskim centrom upravičeno postaja nacionalno središče za tri pomembne športne panoge, atletiko, kolesarstvo in plavanje, primerljive infrastrukture pa po mnenju strokovnjakov ni v krogu 500 kilometrov. Napovedal je nadaljnje prizadevanje za uspešne novomeške zgodbe, tudi tiste z olimpijskim sijajem. Podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Miran Kos je Novomeščanom čestital za uresničitev pred leti zastavljenih ciljev. V nagovoru je poudaril dragoceno pridobitve in pomembnost plavanja kot bazičnega in enega najbolj zdravih športov.

Dogodek, ki potrjuje uresničenje dolgoletnih sanj, želja in načrtov, so z nastopom obogatili vokalist in interpret Tomislav Jovanovič - Tokac in pianistka Emanuela Montanič Sekulovič ter mladi člani orkestra Poletnih glasbenih uric v organizaciji Pihalnega orkestra Krka. Pri prikazu skoka v bazen so sodelovali člani Triatlonskega kluba Novo mesto, bazen so preizkusile tudi sinhronne plavalke iz kluba Katalina Ljubljana in Plavalnega kluba Triglav Kranj.

Bazenski kompleks s 25-metrskim plavalnim in 20-metrskim vadbenim bazenom smo gradili dve leti, gradnja je stala 6,8 milijona evrov, 890 tisoč evrov pa smo namenili za notranjo opremo. Bazenski kompleks predstavlja vrhunsko okolje za profesionalno in rekreativno vadbo, s svojo premišljeno arhitekturo, ki so si ji zamislili v projektne biroju Enota, pa poudarja umeščenost v naravo in pomirjajoč stik z zeleno okolico. Arhitekturna stroka je že priznala izjemno vrednost objekta in njegovo zlitje z okolico, saj smo že bili uradno

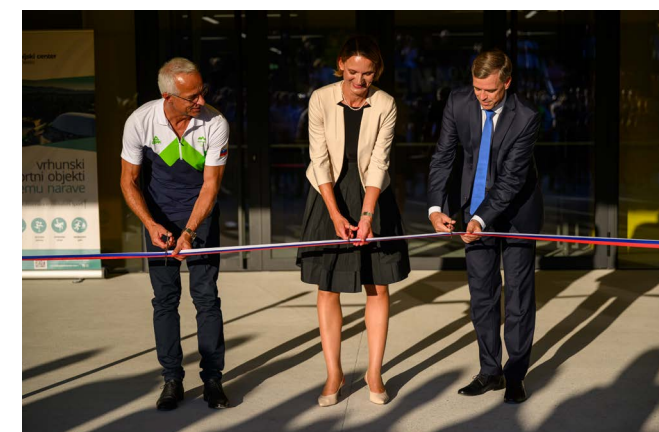
obveščeni, da bodo avtorji projekta oktobra nagrajeni s prestižnim zlatim svinčnikom, ki ga je v preteklosti že dobila tudi bližnja dvorana.

V prvih dneh obratovanja je bazen, ki je opremljen z najnovejšo tehnologijo, identično tisti, ki jo bodo prihodnje poletje uporabljali na olimpijskih igrah v Parizu, požel veliko zanimanja. Septembra so vsem ljubiteljem plavanja na voljo akcijske cene dnevni in mesečni vstopnic, ob nakupu letne vstopnice pa uporabniki prejemaajo brezplačno uro plavanja s trenerjem.

V prihodnjih letih načrtujemo, tudi ob izdatnejšem državnem sofinanciranju, nadgrajevanje športne infrastrukture za razvoj rekreativnega in tudi vrhunškega športa na tej lokaciji. Idejno sta že zasnovana dodatna tribuna v sosednji dvorani oz. velodromu in zunanji olimpijski bazen, v prihodnjih tednih pa bo na tem območju dokončana tudi zunanja trim steza. Predanost športu in zdravemu življenjskemu slogu

izkazujemo tudi s sodelovanjem v evropskem raziskovalnem projektu Varcities, v okviru katerega smo za revitalizacijo športno-rekreacijskega centra Češča vas oziroma Olimpijskega centra Novo mesto pridobili dobrih 510 tisoč evrov nepovratnih sredstev.

Foto Asja – Jaka Ercegovčević

ZAŽIVEL KRKA OUTDOOR FESTIVAL

Boštjan Pucelj

Letošnje poletje je minilo v športnem duhu. Pod našim okriljem je prvič zaživel Krka Outdoor festival, ki Novo mesto kot destinacijo povezuje s konceptom ključnih ciljev Zelene sheme slovenskega turizma. September bodo s pravim športnim duhom popestrile še Igre prijateljstva, za razgibanje uma pa bo poskrbel tudi začetek programske bogate abonmajske sezone.

KRKA OTUDOOR FESTIVAL

Festival je pritegnil občane, ljubitelje športa in ostale obiskovalce. Ponujal je raznovrstne dejavnosti, ki so se vrstile skozi cel teden. Od vodnih doživetij s plovili na mestni plaži, vodene kolesarske ture, delavnice beleženja rečnih ovir na Krki, mednarodnega tekmovanja v supanju, filmskih in pogovornih večerov z okoljevarstveno tematiko do dobre zabave in glasbe. Festival je pod enotno blagovno znamko združil tradicionalne športno-turistične dogodke, kot sta Skoki v Krko in Krka živi!, ter vsebine različnih ponudnikov, društev in strokovnjakov s področja športa in narave. Zaključil se je s tradicionalnimi Skoki v Krko, tokrat že devetimi po vrsti. Mnogi gledalci so si skoke ogledali s svojih plovil z gladine reke Krke, s Kandijskega mostu in obrežja. Letos je skakalo šestnajst tekmovalcev in ena tekmovalka, ki so prišli iz Slovenije, Bosne in Hercegovine, Srbije in Danske.

IGRE PRIJATELJSTVA

Ob širjenju športne infrastrukture v Novem mestu pa športen življenjski slog spodbujamo tudi na druge načine. Tako bo Novo mesto od 22. do 24. septembra v znamenju mladih – dolenska prestolnica namreč po šestih letih vnovič gosti mednarodno športno manifestacijo Igre prijateljstva, ki se bodo letos odvijale že devetnajstič zapovrstjo. Lansko leto so potekale v Italiji, v Trstu, kjer so mladi novomeški športniki osvojili drugo mesto.

Pred dvema desetletjema je namreč zaživila ideja, da se mladi iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Bosne in Hercegovine ter Avstrije pomerijo med sabo v različnih športnih disciplinah. Sodelujoča mesta so se menjavala, vseh 20 let pa sta bila med udeleženci Novo mesto in Bihač. V zadnjih letih so partnerji iger mladi športniki iz Trsta.

Mladi športniki iz sosednjih in prijateljskih regij bodo v treh dneh spoznali naše mesto, se spoznavali in družili s svojimi vrstniki iz drugih držav ter se pri tem športno pomerili v petih disciplinah: malem nogometu, rokometu, košarki, namiznem tenisu in šahu.

Tridnevno srečanje se bo začelo v petek, 22. septembra, ko bodo ekipe prišle v Novo mesto in se bodo udeležile slavnostnega sprejema in odprtja iger. Sobota, 23. 9., in nedelja, 24. 9., sta tekmovalna dneva. Tekmovanja bodo potekala v Osnovni šoli Šmihel, Športni dvorani Marof, Športni dvorani Stopiče, Športni dvorani Livada, Športni dvorani Leona Štuklja in na stadionu z umetno travo v Portovaldu. Zaključna podelitev pokalov najboljšim ekipam bo v nedeljo po končanih tekmovanjih v Trdinovi dvorani. Nato pa se bo 400 mladih športnikov poslovilo tako od Novega mesta kot med sabo, čeprav se vsako leto med mladimi stekajo prijateljstva, ki trajajo še dolgo.

NOVA ABONMAJSKA SEZONA

Kot je pomembna fizična aktivnost, je prav tako potrebno trenirati možgane in spodbujati svoj um. Z velikimi pričakovanji vstopamo v novo abonmajske sezono 2023/24 v Kulturnem centru Janeza Trdine. Abonmajska ponudba je vsako leto drugačna in s tem dragocenejša, saj je enkratna. Spreminja se, se prilagaja, uči in modruje, predvsem pa veliko daje in čisto nič ne vzame. Tudi letošnje leto želimo obiskovalcem ponuditi raznovrstno kakovostno vsebino, ki obogati posameznika. Ponovno ponujamo gledališki (Grumov) abonma, ki se bo odvijal od oktobra 2023 do junija 2024. Na odru se bo zvrstilo sedem predstav, ki bodo na sporedu kateri koli dan v tednu ob 19.30 v zimskem in ob 20. uri v poletnem času. Koncertni (Kozinov) abonma bo v času od septembra 2023 do junija 2024. Na odru se bo zvrstilo pet koncertov, ki bodo na sporedu kateri koli dan v tednu ob 19.30 v zimskem in ob 20. uri v poletnem času. Otroški (Mojčin) abonma pa bo v času od oktobra 2023 do junija 2024 ponudil osem otroških predstav. Na sporedu bodo praviloma ob četrtkih ob 17.00. Hkrati pa boste lahko prisluhnili tudi koncertom in predstavam izven abonmajske sezone.

Lepo vabljeni tudi k obisku razstav v Galeriji Kocka, kjer bo vse do 14. septembra na ogled razstava LP 23: 5 pogledov. Poletna razstava je prva v novonastajajočem projektu podpore

študentom, mladim in neveljavljenim avtorjem z namenom najboljših popotnic v svet umetnosti.

Decembra se bo na odru Trdinove dvorane znova odvila opereta Netopir. Zgodba v treh dejanjih je delo Johanna Straussa ml., ki je partituro končal v šestih tednih, v dvanajstih nočeh. Novomeška uprizoritev se odmika od klasične uprizoritve in ostaja zvesta izvirnemu libretu, hkrati pa zgodbo aktualizira z namenom odpiranja novih možnosti njene interpretacije. Transformativna moč gledališča, ki jo v novomeški uprizoritvi Netopirja preizkušamo in okušamo, gledalcem ponuja večplastno, celostno izkušnjo, ki se dotakne tudi njihovih globin.

Vabljeni, da skupaj z nami vstopite v sezono 2023/24!

23 | 24

ABONMA

Kulturni center Janeza Trdine

VPIS: 4.-15. september

KNJIŽNICA MIRANA JARCA NOVO MESTO – PRVA SRCU PRIJAZNA KNJIŽNICA

Novomeška knjižnica si je poleg izposoje knjig kot eno temeljnih nalog zadala spodbujanje različnih vrst pismenosti, med njimi tudi zdravstvene. Knjižnica je že pred leti vzpostavila Zdravstveni kotiček, kjer obiskovalci najdejo številne koristne informacije s področja medicine in zdravega načina življenja, pred kratkim pa je kot prva med slovenskimi knjižnicami pridobila certifikat Srcu prijazna knjižnica.

Vsako življenje je neprecenljivo. V nekaterih situacijah je pomembna takojšnja pomoč, zato smo se v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto odločili za nakup sodobnega defibrilatorja, ki reševalca zvočno usmerja pri uporabi. Nameščen je na zunanjo steno knjižnice levo od glavnega vhoda v knjižnico (GPS koordinata: 45.804771, 15.167280) in je tako dostopen 24 ur na dan.

Certifikat Srcu prijazna knjižnica bomo slavnostno prevzeli 28. septembra 2023, na predvečer svetovnega dneva srca, ko bodo v knjižnici potekale različne dejavnosti na temo zdravega načina življenja, zlasti zdravja srca in ožilja. Med drugim bomo organizirali okroglo mizo, obiskovalci knjižnice pa se bodo

lahko preizkusili tudi pri postopku prve pomoči ob srčnem zastoju in pravilni uporabi defibrilatorja.

V sklopu postopka pridobivanja certifikata je novomeška knjižnica o pravilni uporabi defibrilatorja in postopkov prve pomoči ob srčnem zastoju izobrazila vse zaposlene. Zaposleni so pridobili tudi odprti dostop do iHELP mobilne aplikacije za hitrejšo alarmiranje in nudenje prve pomoči. S pridobljenim certifikatom bo knjižnica tako zaposlenim kot obiskovalcem knjižnice nudila letna izobraževanja prve pomoči in rokovanja z defibrilatorjem, del izobraževanj pa bodo namenili tudi spodbujanju zdravega načina življenja in gibanja oz. preprečevanju nastanka bolezni srca in ožilja.

Arhiv Knjižnice Mirana Jarca

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je prva Srcu prijazna knjižnica v Sloveniji. Pred novomeško enoto je namestila sodobni defibrilator, dostopen 24 ur na dan.

DOŽIVLJAJSKA TEMATSKA POT V PARKU RASTOČE KNJIGE OB KNJIŽNICI

Kot zelena knjižnica, usmerjena k trajnostnemu razvoju in spodbujanju zdravega načina življenja, si želimo v Parku Rastoče knjige ob knjižnici urediti doživljajsko tematsko pot, s pomočjo katere bomo prispevali k osveščanju o pomenu sonaravnega življenja. Predstaviti želimo prednosti sonaravnega urbanega vrtnarjenja ter pomen samooskrbe in opraševalcev za biotsko raznovrstnost in pridelavo hrane.

Mlade generacije želimo aktivno vključiti v nastajanje in delovanje učne poti. Predšolskim otrokom in solarjem iz mestnega okolja želimo ponuditi možnost, da aktivno sodelujejo pri zasaditvi urbanih vrtičkov. Na ta način bodo spoznali, kako pomembno je pridelovanje domače zelenjave za naše zdravje, mnogi izmed njih pa se bodo na ta način prvič srečali z opravili na vrtu. Hkrati jim želimo približati življenje čebel in drugih opraševalcev, prav tako pa tudi ptic, ki jih lahko vsakodnevno opazujemo v neposredni bližini knjižnice.

V ta namen bomo v Park Rastoče knjige namestili visoke grede, hotel za žuželke, gnezdilnice in krnilnice za ptice ter učni čebelnjak. Doživljajsko tematsko pot bomo opremili z informativnimi tablamami in atraktivnimi, okolju prijaznimi igrali za otroke. Ob škarpi pri Rozmanovi ulici smo ob 10. obletnici sodelovanja v projektu Rastoča knjiga na pobudo dr. Janeza Gabrijelčiča zasadili grmičke latastih hortenzij, medovitih rastlin, ki bodo s svojimi številnimi cvetovi polepsale podobo parka, nudile dodatno pašo čebelam ter hkrati simbolizirale povezanost prebivalcev Novega mesta in njihova razmišljanja.

V sklopu obknjižničnega programa bomo organizirali različne delavnice, predavanja in druge dogodke, s katerimi bomo obiskovalcem knjižnice in doživljajske tematske poti dodatno približali zdrav način življenja ter načela trajnostnega razvoja. Hkrati bo Park Rastoče knjige ob knjižnici pridobil podobo parka v pravem pomenu besede – v smislu estetske in funkcionalne vrednosti – in postal prostor druženja v zeleni oazi sredi mesta ter hkrati čudovita kulisa novomeškega poletnega dogajanja.

Na terasi knjižnice smo v sklopu knjižnične plaže že uredili prve urbane vrtičke, kjer rastejo zelišča in zelenjava, posladkate pa se lahko tudi z domačimi in andskimi jagodami.

Na slovesnosti ob 10. obletnici Rastoče knjige Novo mesto smo s pomočjo slavnostnih govornikov zasadili grmičke latastih hortenzij.

S TERENA MED ŠOLSKE KLOPI

Kje lahko najdemo največ poznavalcev gob? Zagotovo v gobarskem društvu. Kdo najbolj pozna naše podzemne jame? Člani jamarskega društva. In tako bi lahko naštevali na domala vseh področjih našega življenja, od športa in kulture do človekovih pravic in varstva okolja. Veliko znanja in bogatih izkušenj se skriva v vrsti lokalnih društev in zasebnih zavodov. Znanja, ki ga prek tretjega kataloga Delavnice navdiha 23/24 ponujajo učencem in učenkam novomeških osnovnih šol.

Tudi naše šole si na različne načine prizadevajo, da je pouk čim bolj kakovosten, zanimiv, drugačen, da učencev in učenek ne zgolj učijo, ampak jih naučijo in za posamezna področja, skladno z njihovimi talenti, tudi navdihnejo. Prav ta navdih pa lahko poiščemo v lastnem okolju oz. v pisani paleti lokalnih društev in zasebnih zavodov.

»Društva so zelo različna, a nedvomno jim je skupno to, da združujejo strokovnjake s področja njihovega delovanja. Od tod tudi zamisel, da bi to znanje ponudili mladim s pomočjo gostujočih predavanj na šoli, z izvedbo krajših ali celodnevni delavnic, s pohodi ali tudi večdnevnim taborom oz. šolo v naravi,« o res pestri vsebini tretjega kataloga nevladniških vsebin za osnovne šole pravi Tina Cigler, koordinatorka Regijskega NVO centra – stičišča nevladnih organizacij JV Slovenije.

Po njenih besedah je katalog veliko več kot zgolj ponudba vsebin, saj ga odlikuje poseben način priprave, ki pomeni dodano vrednost za vse sodelujoče organizacije. »Društva in zavodi znajo odlično izvajati res zanimive aktivnosti, manj pa so spretni pri tem, kako šolam predstaviti pomen in korist za učence in pouk. Te večšine so se učili ob pomoči stičišča, strokovnjaka za podjetništvo Alekseja Metelka in ravnateljice OŠ Grm Zdenke Mahnič, za kar se jima iskreno zahvaljujemo. Letošnji oz. tretji katalog tako zajema že 35 delavnic navdiha in te so iz leta v leto bolj navdihujoče,« je dodala.

DELITEV BOGATIH IZKUŠENJ

Četudi je katalog zasnovan regijsko, več kot dve tretjini delavnic ponujajo prav

društva iz MO Novo mesto. Učencem in učenkam lahko npr. o osamosvojitveni vojni spregovorijo tisti, ki so bili takrat poleg in tako zgodovinska dejstva dopolnijo z osebno izkušnjo in zanimivi anekdotami. Kar nenazadnje velja za vse delavnice v katalogu. S paraplegiki lahko otroci igrajo košarko na vozičkih, si ogledajo lutkovno predstavo v izvedbi otrok iz društva Sonček, se naučijo himno v slovenskem znakovnem jeziku ali dan preživijo v družbi slepih in slabovidnih ...

»Takšno sodelovanje nevladnega in javnega sektorja ima veliko prednosti, največ seveda za otroke. Če se jim denimo aktivno državljanstvo v šolskem učnem načrtu ne zdi preveč zanimivo, lahko mnenje zelo hitro spremenijo, ko obišejo Pumpnco, ki so jo uredili prostovoljci Zavoda Zora. Na praktičnem primeru lahko vidijo, kako lahko postanejo aktivni soustvarjalci svojega okolja in iz zapuščenega območja naredijo nov družabni prostor ob reki Krki, kjer imajo lahko svoje prve likovne razstave ali koncerte,« poudarja sogovornica, ki izpostavi še delavnice o preprečevanju odvisnosti in nasilja, soočenju s smrtjo, sprejemanju drugačnosti in vrsti športnih aktivnosti, od karateja do kegljanja.

»Planinsko društvo Krka denimo združuje velike poznavalce gora in našim otrokom nudi tridnevni tabor v planinskem domu pri Gospičični na Gorjancih. Tam bodo ob prijetnem bivanju in druženju v naravi spoznali naravne znamenitosti Gorjancev, vzporedno pa še planinske veščine in pomen varstva gorske narave. Člani društva jih bodo popeljali po Trdinovi učni poti, ki obsega 25 označenih informativnih točk, zanje pripravili mini planinsko šolo, kjer bodo učencem in učenkam predstavili pravila gibanja v hribih, potrebno planinsko opremo in prehrano, ki mora biti v nahrbtniku.

Otroci si bodo nadedli samovarovalne komplete, čelade, poskusili izdelati prave planinske vozle. Spoznali bodo planinske poti, kako so označene po pravilih Novomeščana Alojza Knafelca, mogoče tudi sami narisali markacijo. Na voljo je tudi delavnica o varstvu gorske narave in zavarovanih rastlinah,« je eno od delavnic natančneje orisala Tina Cigler in dodala, da lahko šole takšen tabor samoiniciativno dopolnijo z delavnicami ostalih društev. »Če kaj, smo nevladniki znani po prilagodljivosti. Zato vabimo učitelje in ostale strokovne delavce, da se obrnejo na nas in se podrobneje dogovorimo o vsebini, ki jo najbolj potrebujejo.«

Vsaka delavnica navdiha v katalogu poleg kratkega opisa vsebuje koristne povezave do spletnih ali Facebook strani njenih izvajalcev, navaja čas trajanja, ustrezno starostno skupino otrok, okvirno ceno in kontaktne podatke. Na stičišču nevladnih organizacij ob tem dodajajo, da lahko izvajalci sleherno vsebino prilagodijo željam oziroma potrebam šole, jo izvedejo tudi za učiteljski zbor ali za starše. Tudi cene so okvirne, saj so marsikje zaradi občinskega sofinanciranja aktivnosti celo brezplačne.

POVEZANA SKUPNOST NAVDIHA

»V dogovore med posamezno šolo in nevladno organizacijo ne posegamo, nas pa veselijo povratne informacije sodelujočih. Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja je denimo v prejšnjem šolskem letu med drugim izvedlo delavnice s tretješolci OŠ Center, na tej šoli je gostovala tudi

vodja sekcije za domačo obrt Društva upokojencev Novo mesto, več delavnic po tukajšnjih šolah so imele strokovnjakinje Društva življenje brez nasilja in Društva za zaščito živali Novo mesto, za osmošolce OŠ Bršljin je delavnice izvedel Karate klub Krka, veliko povpraševanja je za voden ogled pešpoti Pozabljena polovica Novega mesta itd.,« še pove koordinatorka in zaključila, da bo naslednji katalog zagotovo še bogatejši: »Že sedaj vabimo društva/zasebne zavode/ustanove, da se obrnejo na stičišče, če želijo biti vključeni v naslednji katalog. Ne le da jim ponudimo prostor, pač pa jih tudi naučimo, kako dejavnost predstaviti na zanimiv način. To jim pride prav ne samo v primeru kataloga, ampak tudi takrat, ko nagovarjajo javnost ali donatorje. Katalog bi radi dopolnili tudi s ponudbo t. i. paketov različnih vsebin in še tesneje povezali društva, ga mogoče razširili s ponudbo za srednje šole ipd. Idej nam zagotovo ne manjka.«

Vse tri dozdajšnje izdaje kataloga povezuje tudi naslednja misel avtorjev: »S tem ko lokalnim društvom in zasebnim zavodom odprete vrata svoje šole, prispevate k še bolj odprtim glavam mladih in bolj povezani skupnosti navdiha.« Izid kataloga sta sofinancirala Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za NVO in Mestna občina Novo mesto. Regijski NVO center ga je poslal na e-naslove domala vseh šol v regiji, na voljo pa je tudi na spletni strani stičišča Nevladnik.info.

Delavnice navdiha 23/24 nudijo 35 različnih predavanj, pohodov, gostovanj ... Katalog je na voljo tudi na spletni strani stičišča Nevladnik.info.

Delavnica Jaz sem drugačen, kaj pa ti? je namenjena učencem prve triade, ki se o sprejemanju drugačnosti podučijo z ogledom lutkovne predstave S. Makarovič Veveriček posebne sorte in izvedbi Sončkov oz. Društva za cerebralno paralizo Dolenjske in Bele krajine. Po predstavi sledi odkrit pogovor nastopajočih o tem, kaj vse zmorejo, znajo in sanjajo. arhiv društva

Kako prepoznati nasilje in kako se mu upreti, vedo strokovnjakinje Društva življenje brez nasilja. Šolam nudijo izkustvene preventivne delavnice, prilagojene starosti učencev in razmeram v posameznem razredu, izvajajo pa jih tudi za učitelje ali starše. arhiv društva

S kegljanjem otroci pridobivajo koncentracijo, ravnotežje, koordinacijo gibov, natančnost, kondicijo itd. Novomeško kegljaško društvo Vodnjak šolam nudi izvedbo pouka športa ali celotnega športnega dne na njihovem kegljišču v središču mesta. arhiv društva

KAKO JE »GORJANC« POSTAL TRDINOV VRH

Novomeška podružnica Slovenskega planinskega društva je 5. junija 1921 na pročelju gostilne »pri Zajcu« ob državni cesti Novo mesto–Metlika odkrila spominsko ploščo Janezu Trdini v Velikem Cerovcu pri Stopičah. Že takrat je osrednji govornik slavist dr. Josip Wester prenesel pobudo naravoslovca in geologa Ferdinanda Seidla, da se vrh Gorjancev poimenuje po Janezu Trdini, saj je »Trdina s svojimi deli postavil spomenik Gorjancem in ljudem pod njimi, kakršnega ima danes le še Triglav in nobena druga gora.« (Planinski vestnik, 1899, št. 6, str. 101)

Prošnja za preimenovanje vrha Gorjancev je bila še istega leta poslana na notranje ministrstvo v Beograd. Ministrstvo je podružnično vlogo rešilo z naredbo št. 3100 z dne 1. julija 1922 in zapisalo sledeče: »Vsled prošnje krajanov se na podlagi izjav pokrajinskih uprav v Ljubljani in Zagrebu določuje za najvišji vrh 1.181 m visoki vrh v Gorjancih (Uskočki gori) naziv – Trdinov vrh – namesto dosedanjih nejednakih nazivov »Gorjanc« oziroma »Vrh svete Jere.« (Jutro, 1923, št. 191, str. 2)

Vrh Gorjancev je v preteklosti kot uradno ime na zemljevidih nosil ime Gorjanc, Hrvati pa so vrh imenovali Uskočka gora. Ta dva naziva sta bila prebivalcem na obeh straneh gore precej neznana. Sami so uporabljali imena Vrh pri sv. Jeri, ker je tam nekoč stala katoliška cerkva, posvečena Jeri. Poleg nje pa se je takrat nahajal ostanek razpadle pravoslavne cerkvice svetega Ilije.

Tako je planinsko društvo iz Novega mesta v sredo, 15. avgusta 1923, organiziralo vzpon na Gorjance z namenom, da s krstom preimenuje vrh gore, ki jo je Janez Trdina tako zelo ljubil. Že dan prej, to je 14. avgusta, se je na vrh Gorjancev podala pisana množica pohodnikov, ki so prišli iz Novega mesta, Šentjerneja, Sošic, Metlike, Ljubljane, Karlovca in celo iz Zagreba. Iz Žumberka so ljudje na slavje tovorili živež in pijačo, kulturna društva z obeh strani Gorjancev pa so pripravila bogat kulturni program. Zvečer so zakurili velik kres, da se je videl daleč naokoli po takratni skupni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Plesalo in pelo se je pozno v noč.

Naslednji dan se je odvil slavnostni krstni obred, ki sta ga opravila krstna botra Dora Staretova, poročena Fabjančič, ki je najvišje skale Gorjancev poškopila s kapljicami rujne dolenske kapljice, Ferdinand Seidl pa je nato slovesno proglasil novo ime temu starodavnemu prvaku Gorjancev: Trdinov vrh.

Leta 1933, ob deseti obletnici preimenovanja vrha Gorjancev v Trdinov vrh, je planinsko društvo iz Novega mesta organiziralo dogodek z naslovom Proslava krsta Trdinovega vrha, ki se ga je prav tako udeležilo veliko ljudi z obeh strani Gorjancev. Ker je bila udeležba množična, so se dogovorili, da ta dogodek postane »shodišče našega naroda« ob vsaki desetletnici. Kljub temu da so se na takratnem srečanju dogovorili, da srečanje

ponovijo vsakih deset let, pa se je to zgodilo že leto zatem in se je ponavljalo tudi vsako naslednje leto vse do druge svetovne vojne oziroma do razpada SHS.

Leta 1934 je bila na najvišji točki Gorjancev ob triangulacijskem stebru postavljena 21 metrov visoka lesena piramida, leta 1960 pa je bil postavljen 15 metrov visok betonski stolp, ki stoji še danes.

Trdino je na Dolenjsko pripeljalo dejstvo, da mu je ta predstavljal vzor slovenske samobitnosti. Kot je sam zapisal, ga je »...sem prignala predvsem želja, da bi v tej glavni in najčvrstejši koreniki slovenstva študiral našo narodnost in značaj.« (Trdina, J.: Moje življenje)

Svoje zapise je strnil v povestih, črticah in bajkah, ki jih je objavljal v Ljubljanskem zvonu, Sloveniji, Slovenski bčeli, Ljubljanskem časniku idr. V zapiskih iz obdobja 1870–1879 v 27 zvezkih piše o tedanjih družbenih razmerah v Novem mestu in okolici. Njegovo najzgodnejše delo Zgodovina slovenskega naroda je kljub njegovemu nasprotovanju izšla leta 1866. V Bajkah in povestih o Gorjancih je zbral in popisal ogromno količino ljudskega pripovedništva. Pisal je zelo lep, ljudski jezik, tako da ga je Ivan Cankar označil za najboljšega stilista svoje dobe.

Velik del Trdinove bogate zapuščine hrani Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, ki od leta 2015 s Pohodniškim društvom Novo mesto organizira tudi Trdinove literarne pohode na Gorjance. Leta 2016 so se k organizaciji pridružili še mestna knjižnica Ivan Goran Kovačič iz Karlovca, Ljudska knjižnica Metlika ter Planinarsko društvo Dubovac iz Karlovca. Vsakič se po sledih Janeza Trdine odpravimo po drugi poti, na poti pa nas spremljajo njegove bajke in odlomki iz drugih njegovih del.

Arhiv Knjižnice Mirana Jarca

SPODBUJAMO IDEJE. POVEZUJEMO REŠITVE.

Novomeška občina status regijskega središča med drugim dosega tudi v nevladnem sektorju, saj je tu sedež Regijskega NVO centra – stičišča nevladnih organizacij regije JV Slovenija. Stičišče je namenjeno podpori in razvoju društev, zasebnih zavodov in ustanov z območja vseh 21 občin regije, v tem času pa se na razpisu Ministrstva za javno upravo poteguje za novi štiriletni mandat. In kaj vse je doseglo do zdaj?

Mirjana Martinovič

ali bi odprl svoje društvo, mogoče raje zasebni zavod ali s. p., pa če denimo smejo na lastnem dogodku pobirati vstopnino in kako to izvesti, kaj sploh potrebujejo za organizacijo kakšne javne prireditve ...» to je nekaj najpogostejših vprašanj, s katerimi se društva obračajo na Regijski NVO center, navaja vodja Maja Žunič Fabjančič.

Ob tem poudari, da stičišče poseben poudarek namenja obsežnejši krepitvi prodronejših organizacij, da bi te lažje razvile nujno potrebne storitve za občanke in občane. Hkrati skrbi za izboljšanje pogojev za njihovo delovanje in jih vključuje v partnerstva z javnim in zasebnim sektorjem. »Ker smo dnevno v stikih ne le z nevladniki, ampak tudi z odločevalci na lokalni, regijski in državni ravni ter gospodarstvom, znamo prepoznati skupne cilje in jih v nadaljevanju povezati. Zato je tudi naš slogan Spodbujamo ideje. Povezujemo rešitve, s tem da bi tu vsekakor dodala: z vključevanjem javnosti,« še pravi Maja Žunič Fabjančič in med večjimi dosežki in partnerstvi našteva: »S partnerstvom Pozabljena polovica Novega mesta je Novo mesto dobilo novo tematsko pešpot in štiri nove ulice, poimenovane po ženskah. Stičišče je povezalo organizacije, da je mesto dobilo prvi center za družine na Dolenjskem in pomagali smo pri projektu, s katerim je OZRK Novo mesto dobil kombi za delo na terenu. Ne le v MO Novo mesto, ampak tudi po ostalih dolenjskih občinah Društvo za zaščito živali Novo mesto z našo podporo opozarja na nujne razpise za sterilizacijo/kastracijo mačk. Med epidemijo koronavirusa smo ljudem še bolj približali vrsto tukajšnjih organizacij, ki so jim med zaprtjem pomagale v stiskah, in hkrati med prvimi opozarjali na pomen duševnega zdravja; šole in društva povezujemo prek kataloga Delavnice navdiha ...«

Primarna naloga regijskega stičišča – po državi jih je sicer še enajst – je podpora nevladnim organizacijam na domala vseh področjih njihovega pestrega in zahtevnega delovanja. Z ažurnim in uporabnim informiranjem skrbijo, da so društva prek različnih kanalov seznanjena, kdaj so zanje aktualni razpisi, kako se je spremenila zakonodaja, ki vpliva na njihovo delo ipd. Pa tudi da o vlogi, storitvah in dosežkih vrste nevladnih organizacij seznanjajo širšo javnost. S hitrim in strokovnim servisom za nevladne organizacije skozi izobraževanja in svetovanja rešujejo njihove finančne, pravne ali vsebinske zagate – v zadnjih štirih letih so tako pomagali skoraj 200 organizacijam iz 24 občin, od tega je bilo več kot polovica novomeških.

»Ko mora kakšno društvo spremeniti statut ali potrebuje pomoč pri pisanju letnega poročila, ko nekdo mogoče niti ne ve,

Med zadnjimi dosežki Regijskega NVO centra, ki ga vodi Društvo za razvijanje prostovoljnega dela s partnerjem MC Bit iz Črnomlja, pa je 90.000 evrov svežih evropskih sredstev, ki sta jih ob njegovi pomoči prek razpisa Impact4Values pridobila Društvo Celiac Slovenija in Zavod Igrivi svet za svoja projekta podpore ranljivim skupinam.

»Tako tudi lokalna društva spodbujamo, da se razvijajo in sredstva za delovanje poiščejo tudi zunaj občine. Seveda jim pri tem ves čas strokovno svetujemo,« je še povedala in zaključila: »Predvsem ne smemo pozabiti, kakaj sploh imamo društva: invalidska na primer skrbijo za to, da lahko invalidi živijo bolj samostojno, kulturna in turistična za pestro ponudbo dogodkov v kraju itd. O pomenu prostovoljskih gasilskih društev in humanitarnih organizacij pa ob zadnjih ujmah verjetno niti ni treba izgubljati besed.«

ZDENKA MAHNIČ, RAVNATELJICA OSNOVNE ŠOLE GRM NOVO MESTO

»VSAK IZMED NAS SE NA SVOJ NAČIN RAZLIKUJE IN JE V NEČEM POSEBEN«

Začenjamo z novo rubriko, kratkimi pogovori z ravnateljici osnovnih šol v novomeški občini. Prva med njimi se je na našo pobudo odzvala dolgoletna ravnateljica Osnovne šole Grm, Zdenka Mahnič.

Kakšna so pričakovanja in želje od novega šolskega leta, kljub temu da ste že vrsto let na čelu grmske osnovne šole?

Vsako novo šolsko leto pomeni nov začetek. Zagotovo si želimo izboljšati kakovost poučevanja, dvigniti nivo znanja učencev ter povečati zaupanje v naše delo.

Kaj je po vašem mnenju tisto, kar grmsko šolo loči od ostalih, kaj je učencem in staršem najbolj všeč?

Grmsko šolo odlikujeta njena odprtost in ponudba različnih dejavnosti za učence v vseh letih šolanja. Smo ena izmed redkih osnovnih šol v Sloveniji, ki je pridobila Erasmus akreditacijo. Ta nam omogoča izvajanje mobilnosti učencev in učiteljev, strokovna izobraževanja in poučevanje po vsej Evropi ter konkretno sodelovanje s strokovnjaki iz tujine. Izkušnje so izjemno pozitivne, kar je v času globalizacije, združenja kultur sveta in velike tranzicije na vseh področjih delovanja ključno za osebno rast, kritično presojo, globalno razmišljanje in delovanje v družbi.

Sodelujemo z vsemi pedagoškimi fakultetami in zavodom za šolstvo, ki primere dobrih praks iz naše šole predstavljajo ostalim in v različnih raziskavah, katerih rezultate nato uporabimo za evalvacijo našega dela.

Na vprašanje »Kaj je učencem in staršem najbolj všeč?« lahko odgovorim, da je ravno ta besedna zveza vzrok številnim težavam, ki trenutno pestijo naše šolstvo. Razumeti je treba dejstvo, da šola ni namenjena temu, da je otrokom v njej lepo, da se dela samo tisto, kar jim je všeč, ampak je to institucija, ki jim mora dati bistveno znanje, spretnosti in izkušnje za življenje. Neizogiben del tega procesa so, žal, tudi frustracije.

Katera so tista področja, kjer so tradicionalno vaši učenci najuspešnejši in na katerih jih najbolj podpirate?

Tradicionalno so naši učenci v državnem merilu najuspešnejši v atletiki in košarki. Zadnja leta se na prva mesta uvrščajo tudi v podjetništvu. Zelo dejavni so na glasbenem in likovnem področju, kjer dosegajo izjemen uspeh na mednarodnih kolonijah in natečajih. Otroke podpiramo v vsem, kjer se izkaže interes. Velikost šole se v tem primeru izkaže kot prednost, saj imamo dobre mentorje na različnih področjih.

Kaj želite, da so tiste odlike, ki krasijo učenca/učenko, ki zaključijo šolanje na grmski osnovni šoli?

Na prvem mestu sta zagotovo veliko usvojenega znanja in zaupanje v znanost, nasproti lažnim novicam s socialnih omrežij. Želimo, da znajo

kritično presojati plasirane informacije in situacije, v katerih se znajdejo. Da so hitro prilagodljivi, saj bo svet, ko bodo izstopili iz sistema, zaradi hitrega razvoja povsem drugačen. Da so kljub različnim stališčem in vrednotam strpni in odgovorni. Da znajo poskrbeti zase na način, ki upošteva ostale in jim ne škoduje. Da se zavedajo, da vsaka pravica prinaša tudi odgovornost.

Kako pomembno je za vas, da zna šola prisluhniti slehernemu učencu/učenki?

Vsak izmed nas se na svoj način razlikuje in je v nečem poseben. Če nam na šoli uspe ta talent oz. posebnost usmeriti v pravo smer, imamo na koncu uspešnega posameznika. Raznolikost

je namreč bistvo človeštva, bogastvo identitet in vlog v življenju. Šola mora podpirati vse učence. Vsak izmed nas ima določene težave, naša naloga je učenca naučiti strategij, s katerimi lahko doseže želeni rezultat. Vsaka lastnost je lahko prednost ali slabost. V katero smer gre, je odvisno od posameznika in njegovega vodnika.

Kakšni so glavni izzivi za vašo šolo, kaj želite v prihodnje urediti, doseči?

Po tehnični plati je na prvem mestu zagotovo ureditev zunanjih površin šole. Šolsko igrišče ni ključnega pomena samo za naše učence, ampak za širšo skupnost, saj nadomešča preteklo igro in druženje na ulici.

V luči izobraževanja želimo doseči, da imata znanje in učenje prvotno vrednost. Z različnimi pristopi poučevanja želimo povečati učenčevo aktivnost pri učenju, ozavestiti samovrednotenje njegovega dela ter zvišati njegovo odgovornost za svoj napredek. Učenje je namreč delo, zahteva napor, vztrajnost, ponavljanje napak ... Samostojnega reševanja težav se morajo naučiti reševati že v mladosti, da bodo lahko uspešno kljubovali življenju. Zagotovo bomo še povečali učno mobilnost učencev in zaposlenih, saj je ključ do zvišanja kakovosti poučevanja, učenja, vključevanja in sodelovanja na področju izobraževanja. Svet se odpira in pomembno je, da ga naši učenci poznajo in razumejo.

Alenka Peterlin

ŠPORTNO IN AKTIVNO TUDI S POMOČJO LAS DBK

Pogodbno partnerstvo LAS Dolenjska in Bela krajina (v nadaljevanju LAS DBK) tudi v programskem obdobju 2021–2027 nadaljuje s svojim delom v enaki sestavi in z istim vodilnim partnerjem. V partnerstvo, ki vključuje blizu 100 članov, so vključeni predstavniki javnega, ekonomskega in nevladnega sektorja iz območja 12 vključenih občin Dolenjske in Bele krajine.

Strategija lokalnega razvoja LAS DBK 2027 (v nadaljevanju SLR 2027) je nastala na osnovi prepoznanih potreb in potencialov na območju LAS DBK. Za oblikovanje ukrepov znotraj SLR 2027 so bile izvedene delavnice, okrogle mize in individualna srečanja, zbrani pa so bili tudi idejni predlogi projektov. Pri tem je bilo upoštevano osnovno načelo pristopa CLLD (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost), po katerem mora razvojni dokument nastati po principu od »spodaj navzgor« in pri tem slediti ciljem, zapisanim v strateških dokumentih kmetijske in kohezijske politike.

LAS DBK bo imel na osnovi izdelanega finančnega okvira do leta 2027 na razpolago nekaj več kot 4 milijone evrov iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Sredstva bodo razporejena za izvajanje projektov, izbranih na osnovi javnih pozivov, projektov sodelovanja in projektov, izbranih po postopku neposredne potrditve, ter za izvajanje nalog, povezanih z vodenjem, spremljanjem in vrednotenjem strategije.

V SLR je vključenih pet ukrepov, med njimi je tudi ukrep vlaganja v manjšo

infrastrukturo in storitve/dejavnosti za krepitev kvalitete življenja prebivalcev na območju LAS. Iz tega ukrepa se bodo sofinancirala vlaganja v obnovo in opremo rekreacijskih parkov, športnih igrišč z novimi inovativnimi vsebinami, prilagojenimi za različne ciljne skupine; naložbe v ureditev tematskih in rekreativnih poti in z njimi spremljajočo infrastrukturo ter vlaganja v objekte skupnega pomena za medgeneracijska druženja.

V programskem obdobju 2014–2020 je MONM s pomočjo sofinanciranja iz sredstev LAS DBK uredila rekreativni park za ranljivo ciljno skupino v Češči vasi. Z realizacijo projekta so ustvarjeni pogoji za večjo vključenost mladih, slepih in slabovidnih ter drugih oseb s posebnimi potrebami v programe jahanja – rekreacijsko in terapevtsko jahanje. Postavljeni so tudi tipni zemljevidi in načrti dostopnosti učnih poti za slabovidne.

Z izgradnjo kolesarskih stez se je povečala tudi potreba po kolesarskih postajališčih. MONM je še z 29 občinami sodelovala v projektu Kolesarska veriga na podeželju. Rezultati projekta so postavitev postajališča v Otočcu,

izdelana celostna grafična podoba in vzpostavljen sistem za pridobitev certifikata Kolesarjem prijazni ponudniki. Iz sredstev projekta Socialna aktivacija: S kolesom na podeželje, s katerim je MONM uspešno kandidirala na razpisana sredstva LAS DBK, je bila financirana postavitev postajališča za kolesa v Srebrničah. V sklopu projekta je trasirana tudi varna družinska kolesarska pot, ki povezuje obrobje Novega mesta z lokalnimi kmetijami, gostiščem z lokalno kulinariko ter kmetijsko izobraževalnim centrom. Potek krožne poti v dolžini 32,1 km z izhodiščem v Srebrničah je objavljen na spletni strani <https://www.relive.cc/view/vQvxpPwBmBv>.

V novem programskem obdobju pričakujemo kar nekaj poenostavitve tako pri prijavi kot pri izvajanju projektov (pavšali, avansi, povračilo DDV), s tem bo program CLLD postal prijaznejši do prijaviteljev in se bodo lahko ti posvetili vsebini in manj obremenjevali z birokracijo. O vseh spremembah in razpisih bomo potencialne prijavitelje obveščali na spletni strani LAS DBK ww.las-dbk.si.

NOVI PROSTORI ZA INOVATIVNA PODJETJA

Podjetniški inkubator Podbreznik (PIP) je v zadnjih letih močno okrepil svoje podjetniške in mentorske programe, kar je privedlo do polne zasedenosti prostorov (4.000 m²) inkubatorja. Trenutno se je sprostilo nekaj prostora in tako pod svoje okrilje vabimo nova startup podjetja.

Inkubator nudi močno podporo podjetjem v prvih letih poslovanja oz. v obdobjih intenzivnega razvoja. Kot takšnega smo pred leti pod svojo streho sprejeli tudi podjetje Go4Panda, d. o. o. V času bivanja pri nas so uspeli pridobiti sredstva razpisa P2 (54.000 EUR nepovratnih sredstev) ter zrasti v prepoznanega in zanesljivega partnerja na področju sistemov za pametne hiše. Po nekaj razvojnih letih pri nas so se preselili v večje prostore na novi lokaciji.

Prav tako je inkubirano podjetje Reusable Technologies, letošnji prejemnik zlate inovacije GZDBK, v zadnjem mesecu svoj tehnični oddelek preselilo k zunanjemu izvajalcu, zaradi česar so se preselili v manjšo pisarno.

Tako lahko pod svoje okrilje zopet povabimo nove startupe z inovativnimi produkti, storitvami ali idejami, ki pri uresničitvi potrebujejo razvojno in podjetniško podporo.

Na voljo so pisarne različnih velikosti: 37,76 ali 138 m².

PREDNOSTI NAJEMA PISARN V PIP:

- najem kakovostnega pisarniškega prostora po najugodnejši ceni v Novem mestu;
- dnevni dostop do izkušenih podjetnikov in mentorjev, od katerih lahko najemniki črpajo informacije, znanje, izkušnje;
- najemniki so v središču podjetniških priložnosti, razpisov;
- na naših dogodkih tedensko pridobivajo novo znanje in gradijo svoje kompetence;
- v skupnosti inkubatorja lahko najdejo nove partnerje, stranke, številne priložnosti;
- v Laboratoriju za pametne tovarne (LABTOP) lahko uporabijo znanje in opremo (roboti, 3D-tiskalniki, skenerji) za razvoj produktov.

Več informacij na simon.jeraj@rc-nm.si ali 07 33 72 987.

NOVO MESTO 1/2 MARATON

30. 9. in 1. 10. 2023

ZELENI MARATON OB KRKI

NOVE TRASE
POLMARATONA,
10 KM IN 5 KM

SOBOTA, 30. 9.

- OTROŠKI TEKI
- POHOD
- NORDIJSKA HOJA
- CANICROSS

NEDELJA, 1. 10.

- 5 KM
- 10 KM
- POLMARATON

PRIJAVE: WWW.NOVOMESTO21.SI

SAVA
ZAVAROVALNICA

ERDINGER
ALKOHOLFREI